

TÜRK CEZA KANUNU'NUN 158/1-f ve 245/1. MADDELERİNDE DÜZENLENEN SUÇLAR ve BU SUÇLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ SORUNSALI

OFFENSES SPECIFIED IN ARTICLES 158/1-f and 245/1 OF THE TURKISH OENAL CODE AND THE QUESTION OF RELATION BETWEEN THEM

Mustafa ATALAN*

Özet: İnternetteki, banka işlemlerindeki ve en genel anlamda dijital dünyadaki ilerlemeler sonucu, değişen suç yapıları ve bu kapsamda gelişme gösteren bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık ve banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçlarındaki nitelik farklılıkları ve işin doğası gereği ortaya çıkan karmaşık yapı; bu suçların yasal unsurlarını, bu suçlar arasındaki ilişkiyi ve uygulamada ortaya çıkan hukuki ve teknik sorunların farklı bir bakış açısıyla değerlendirilmesini zorunlu hale getirmiştir. Bankanın maddi varlığı olan banka veya kredi kartının, nitelikli dolandırıcılık suçu dışında, başka bir suçun oluşması için temel kabul edilmesi, bu kartların kullanılması ile kart bilgilerinin kullanılması kavramları arasındaki yakın bağın sonucunda, bilişim sistemleri, internet, banka ve banka kartları ile ilgili hızla gelişen teknolojinin ve bu teknolojiyle bağlantılı olarak ortaya çıkan teknik boşlukların ve toplumun, bu kavramlarla ilgili yönelen saldırıları karşılamadaki yetersizlikleri nedeniyle çoğalan ve derinleşen suç çeşitliliği karşısında, suçların vasıflandırılmasında sorunlar yaşanması ve sonuç itibarıyla soruşturma ve yargılama süreçlerinin değerlendirmelerinde farklılıklar ortaya çıktığının görülmesi karşısında, eylemlerin, vasıflandırılmasına ilişkin sorunların çözülmesi ve bu eylemlerin, hukuki kalıplar çerçevesinde analiz edilmesinde yarar görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Sistemleri, Dolandırıcılık, Banka Kartı, Kredi Kartı, Haksız Menfaat

Abstract: Changing crime structures as a result of advances in the Internet, banking and, in the most general sense, the digital world, and qualitative differences in crimes of fraud and misuse of bank or credit cards by using information systems as tools within this scope, and the complex structure that emerged due to the nature of the business made it necessary to evaluate the legal elements of these crimes, the relationship between these crimes, and

* Bu makale, Etik Kurul iznine tabi değildir.

Dr., Diyarbakır Bölge Adliye Mahkemesi Daire Başkanı, m.atalan4064@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6236-7981, Makalenin Gönderim Tarihi: 20.01.2022, Kabul Tarihi: 21.04.2022

the legal and technical problems that arise in practice from a different perspective and the complex structure that arises due to the nature of the work, It has made it necessary to evaluate the legal elements of these crimes, the relationship between these crimes, and the legal and technical problems that arise in practice from a different perspective. Accepting the bank or credit card, which is the bank's tangible asset, as a basis for a crime other than aggravated fraud, as a result of the close connection between the use of these cards and the concepts of using card information, the rapidly developing technology regarding to information systems, internet, bank and debit cards and the technical gaps that arise in connection with this technology and the society, In the face of the increasing and deepening diversity of crimes due to their inability to meet the attacks on these concepts, In the face of problems in the characterization of crimes and, as a result, differences in the evaluations of the investigation and trial subjects, It has been found beneficial to solve the problems related to the qualification of actions and to analyze these actions within the framework of legal patterns.

Keywords: Information Systems, Fraud, Debit Card, Credit Card, Unfair Advantage

GİRİŞ

Gelişen teknoloji ve sosyal hayattaki karmaşanın artması ile birlikte, suçların niteliği ve ağırlığı, zaman içerisinde farklılık göstermeye başlamıştır. Bilişim sistemlerinin, bu kapsamda, internetin, sosyal medyanın, bankanın ve bilişime dair diğer olguların çeşitlenmesi ile doğru orantılı olarak, suç tiplerinde de karmaşıklık ve derinleşme olduğu gözlemlenmiştir.

İnsanoğlu var olduğu günden bugüne kadar, farklı suç tipleriyle karşılaşmış, bu suç tipleri, sosyal ve ekonomik koşullara göre zamanla çoğullaşmıştır. Hileli hareketlerle haksız menfaat temin edilmesi olarak tanımlanabilecek olan ve insanlığın tarihi ile eşdeğer olarak görülen dolandırıcılık suçu da zamanla gelişim göstermiş ve derinleşmiştir. Geçmişte, daha basit yöntemler uygulanırken, günümüzde, daha çeşitli ve yoğun nitelikte dolandırıcılık eylemleri gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte, suçun ve suçlunun tespitinde, daha zorlu ve teknik bir sürece girilmiş olmaktadır. Bankaların ve bankacılık işlemlerinin çoğalması, işlemlerin bankalar ve bu bankaların sağladığı sistemler üzerinden gerçekleştirilmesi, internet sistemlerinin ve bu sistemlere ait türevlerin, hayatımızın en orta noktasında yer almaya başlaması, bir anlamda dijital dönüşümün sağlanması ve büyük oranda, sanal sistemlerin hayatımızın merkezine girmesi ile birlikte, maruz kalınan

teknik saldırılar artmış, bu saldırıları, karşılama imkânı da azalmış bulunmaktadır.

Dijital yaşamın gelişmesi sürecinde, suçun önlenmesi ile birlikte suçlunun tespiti de önem taşımaktadır. Geleneksel diye tabir edilen suçla mücadele yöntemlerinin kullanılması halinde, bu denli teknik suçların çözülmesi veya bu suçlarla mücadele edilmesi imkânı ortadan kaldırmaktadır.

Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu ile banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun yasal unsurlarının zaman zaman karıştığını, banka kartının veya kart bilgilerinin kullanılması sonucu haksız menfaat temin edilmesi ile internetin kullanılarak haksız menfaat temin edilmesi eylemlerinin iç içe geçtiğini ve bu suçların vasıflandırılmasında zorluk yaşandığını görmekteyiz. Suçun vasfının doğru tayin edilmesi, eylemin nitelen-dirilmesi, hangi mahkemeye kamu davası açılacağı ve suçun sübutu halinde, hangi cezanın tayin edileceğinin belirleme noktasında önem taşımaktadır.

Bu çalışmamızda, her iki suçun belli oranda yasal unsurlarını, bu suçlar arasındaki geçişkenliği ve yakın ilişkiyi ele aldıktan sonra, bu karmaşık yapı içerisinde yer alan uygulamadaki sorunları, bu sorunlara yargısal kurumların bakış açılarını ve belirtilen bu sorunlar ile ilgili çözüm önerilerimizi aktaracağız.

I. GENEL OLARAK

Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu, 5237 sayılı TCK'nın mala karşı işlenen suçlar bölümünde ve aynı Kanun'un 158/1-f maddesinde, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu ise, bilişim alanında düzenlenen suçlar bölümünde ve aynı Kanun'un 245. maddesinde düzenlenmiştir.¹

¹ Mahmut Koca/İlhan Üzülmaz, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s. 100 vd.; Çetin Arslan/Bahattin Azizağaoğlu, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Asil Yayınevi, Ankara, 2004. s. 15 vd; Kubilay Taşdemir; Bilişim, Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması ve Dolandırıcılık Suçları, Cantekin Matbaacılık, Ankara, 2009, s. 40 vd.; Ali Parlar, Türk Ceza Hukuku'nda Dolandırıcılık Suçları, Bilge Yayınevi, 9. Baskı, Ankara, 2011, s. 20 vd.; Mustafa Atalan, Dolandırıcılık, Sahtecilik ve Güveni Kötüye Kullanma Suçları Şerhi, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022, s. 200 vd.; Ayhan Önder, Şahıslara ve Mala

765 sayılı TCK'da tam karşılığı bulunmayan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu, Yargıtay tarafından, daha önce, mülga 765 sayılı TCK'nın 504/3. maddesi kapsamında nitelikli dolandırıcılık suçu olarak tanımlanmış iken² daha sonra, hilenin insana yönelmediği gerekçesiyle mülga TCK'nın 493/1. maddesi kapsamında kilit açmak suretiyle hırsızlık suçu veya hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma suçu olarak,³ 06.06.1991 tarih ve 3756 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle mülga TCK'ya eklenen 525/b-2 maddesi kapsamında ise bilişim suçu olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.⁴ Yargıtay'ın ilgili daireleri⁵ ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu da, 1991 yılında yapılan yasal düzenleme sonrasında, eylemin, mülga TCK'nın 525/b-2 maddesi kapsamında kaldığını ifade etmişlerdir.⁶

TCK'da düzenlenen bilişim suçlarının yanı sıra, Kanun'un 124, 132, 135, 136, 138, 163, 226, 243, 244. maddelerinde düzenlenen suçların da bilişim sistemlerinin kullanılarak işlenebildiği görülmektedir.⁷

Dolandırıcılık suçu, hileli hareketlerle haksız menfaat temin edilmesi, hile ise, birini aldatmak, yanıltmak için yapılan düzen, dolap, oyun, desise veya entrika olarak tanımlanmaktadır. Bu hilenin, belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olması, sergileniş açısından mağdurun denetleme olanağını ortadan kaldırması, bu yalanlara inanan mağdur tarafından fail veya başkasına haksız çıkar sağlanması ile hileli davran-

Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994, s. 363.; İsmail Ercan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12 Levha Yayınları, İstanbul, 2014, s. 15 vd.; Gürsel Yalvaç; Ceza ve Yargılama Hukukuna İlişkin Temel Kanunlar, 22. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 10 vd.;

² Yargıtay 11. C.D. 06.02.2008 tarih ve 2006/367;2008/504 E. K. "Kart ve şifresinin hile ile ele geçirilip karttan para çekilmesi eyleminin, mülga TCK'nın 504/3. Maddesi kapsamında kaldığı..."

³ Yargıtay 11. C.D. 16.12.2014 tarih ve 2004/1859;2004/9596 E. K.

⁴ Veli Özer Özbek, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C:9, Özel Sayı: 2007, ss.1009-1063. s. 1019-1020.

⁵ Yargıtay 11. C.D. 27.02.2012 tarih ve 2010/4234; 2012/2308 E. K. "Sanığın, 25.02.2005 tarihine kadar ölen babasının maaşını karttan çekme eylemi, mülga 765 sayılı TCK'nın 525/b-2, 80. maddeleri kapsamında kaldığı..."

⁶ Yargıtay C.G.K. 10.04.2002 tarih ve 2001/176-30; 2011/757 E. K. "Kart ve şifresinin hile ile ele geçirilip karttan para çekilmesi eyleminin, mülga TCK'nın 525/b-2. maddesi kapsamında kaldığı...", Berrin Bozdoğan Akbulut, *Bilişim Alanında Suçlar*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s. 270.

⁷ Sulhi Dönmezer, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 16. Baskı, İstanbul, 2001, s. 616.; Akbulut, s. 60 vd.

nışın aldatacak nitelikte olması gerektiği ifade edilmiştir. Dolandırıcılık suçu, Roma hukukunda, “furtum” suçu, yani, mala karşı işlenen bir haksız fiil kapsamında cezalandırılmaktaydı.⁸ Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu ise, banka ve kart güvenliğini, en geniş anlamda ise, bilişim güvenliğini koruma amacıyla getiren bir düzenlemedir.⁹

Hileli hareketlerle haksız menfaat temin edilirken aynı zamanda, banka veya kartının kullanılması durumunda, suçtan zarar görenin kim olduğu, banka veya kredi kartının kullanılmasında, hilenin, suç vasfına nasıl bir etki gösterdiği, hilenin bulunduğu her durumda, dolandırıcılık suçunun oluşup oluşmayacağı, her iki suç tipi arasında bir içtima ilişkisinin bulunup bulunmadığı, genel norm veya özel norm bağlantısının, bu suçların analizinin yapılmasında nasıl uygulanacağı, bankanın ve bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçları arasında bağlantı bulunup bulunmadığı, mülkiyet hakkının ve bilişim sistemlerine olan güvenin korunmasının, suçla korunan hukuki yarar açısından yarışıp yarışmayacağı, suç ve ceza politikasının belirlenmesi açısından, hangi hükümlerin uygulanması durumunda kanunun amacına hizmet edileceği hususlarının belirlenmesi için, suçları teknik olarak ayırmak, değerlendirmek ve karşılaştırmak gerekmektedir.

⁸ Türkan Rado, “Gaius’a Göre Klasik Roma Hukukunda Furtum Suçu”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, İstanbul, 1952, C:18, S:1-2, s. 483-485.; Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 11. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016, s. 360-365.

⁹ Hasan Tahsin Gökcan/Mustafa Artuç, *Yorumlu, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, s. 200 vd.; Hakan A. Yavuz, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Basit Dolandırıcılık Suçu”, *Ceza Hukuku Dergisi*, Seçkin Yayınları, Ekim 2006, S. 2, s. 343-375; Abdurrahman Yılmaz, “Türkiye’deki Dolandırıcılık Tipolojileri: Dolandırıcılık Olaylarının Kategorik Tasnifi ve Yapılış Şekilleri”, *Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E-Dergisi*, 2015, s. 14.; Osman Yaşar, Hamide Zafer/Nur Centel; *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, Beta Yayınları, İstanbul, 2011, C: I, s. 450 vd.; Yalvaç, s. 10 vd.; Veli Özer Özbek; *Yeni Türk Ceza Kanunu’nun Anlamı*, İzmir Şerhi, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2008, C:2, s. 25 vd.; Sami Selçuk; *Dolandırıcılık Suçunun Kimi Suçlardan Ayırımı ve Çeklerle İlgili Suçlar*, Ankara, 1986, s. 71.; Erman Özek/Sahir Erman, *Ceza Hukuku Özel Bölüm Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar*, İstanbul 1996, s. 223; Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 19. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 500 vd.; Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Baskı, s. 400 vd.; Atalan, s. 200 vd.; Mesut Bilen, *Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Tezi, Konya, 2012, s. 11.

İncelemeye konu her iki suçun yasal unsurları ile bu suçlara bakmakla görevli mahkemenin ve soruşturma usullerinin farklılık arz etmesi nedeniyle, belirtilen suçlar arasındaki yakın ilişkinin ortaya konulmasında, farklılıklarının belirlenmesinde ve yüksek yargı kararları arasındaki çelişkilerin giderilmesinde büyük yarar bulunmaktadır.

II. BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN ARAÇ OLARAK KULLANILMASI SURETİYLE DOLANDIRICILIK SUÇU

A. Bilgisayar, İnternet, Bilişim ve Bilişim Sistemi Kavramları

Bilgisayar; bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş sistem,¹⁰ elektronik beyin veya veri iletişimini sağlayan makine, çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran, bilgileri depolayan, her türlü problemi çözme yeteneğine sahip elektronik araç, elektronik beyin veya veriler üzerinde dönüştürme işlemi yapan makine gibi anlamlara gelmektedir.¹¹ Bir anlamda, verilerin akışı ile donatılan bilgisayarlar, temelde, bilişim sistemlerinin ana mekanizmaları olarak görülmektedir. Bilgisayarların yaygınlaşması ve etkinliğinin büyümesi sonucu dijital platformların gelişim süreci ilerlemekte ve bu ilerleme ile birlikte, bilgi ve bu bilginin paylaşımı yaygınlaşmaktadır.

Bilginin ulaşılabilir olması, çeşitlenmesi ve iletişim ağlarının yüz yüze olmaktan ziyade, sanal ortamlara taşınması, iletişimdeki gizemi

¹⁰ Yargıtay C.G.K, 19.06.2007 tarih ve 2007/6-136; 2007/150 E. K.

¹¹ R. Yılmaz Yazıcıoğlu; Bilgisayar Suçları: Kriminolojik, Sosyolojik ve Hukuki Boyutları İle, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1997, s. 26.; Caner Yenidünya/Olgun Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2003, s. 19.; Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, s. 11.; Yüksel Ersoy, "Genel Hukuki Koruma Çerçevesinde Bilişim Suçları", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Ankara, 1994, C. 49, S:3, s. 150.; Cevat Özel, "Bilişim Suçları İle İletişim Faaliyetleri Yönünden Türk Ceza Kanunu Tasarısı", *İstanbul Barosu Dergisi*, C.LXXV, S. 7, İstanbul, Eylül, 2001, s. 858.; Gazi Güder, Bilgi İşlem Terimleri Sözlüğü, Kıpaz Kitapçılık, İstanbul, 1986, s. 32.; Özlem Meltem Kurtaran/Faruk Çubukçu, Ansiklopedik Bilgi İşlem Terimleri Sözlüğü, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 1991, s. 32.; Emin D. Aydın, Bilişim Suçları ve Hukukuna Giriş, Doruk Yayınları, Ankara, 1992, s. 5.; Georges Ifrah, Hesabın Destanı: Rakamların Evrensel Tarihi VIII, Çeviren: Kurtuluş Dinçer, Tübitak Popüler Kitapları, Ankara, 2000, s. 99.; Hatice Akıncı/A. Emre Alıç, Cüneyd Er, "Türk Ceza Kanunu ve Bilişim Suçları", İnternet ve Hukuk, Yeşim Atamer (Editör), Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2004, No: 51, s. 170-171.; Faruk Erem, "Bilgisayar Suçları ve Türk Ceza Kanunu", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 1993, S:2, s. 179.

artırmış ve iletişim sorunlarının büyümesine neden olmuştur. Bilgisayar kavramıyla başlayan bu iletişim yolculuğu, teknolojinin baskın gelmesine neden olmuş, bireylerin, teknolojinin istismarı sonucu zarar görmesi gibi olumsuz etkilerin doğmasına yol açmıştır.

İnternet; “international” ve “network” kelimelerinden oluşan milletlerarası bir ağ anlamında kullanılan¹² bilgisayarların, birbirleri ile iletişim içerisinde olmalarını sağlayan, bilgiyi aktaran, yayan ve farklı bilgilere hızlı bir şekilde ulaşılmasını sağlayan uluslararası bir ağ sistemi¹³ veya genel anlamda, bilgi paylaşım ağı¹⁴ şeklinde tanımlanmaktadır. Bir anlamda internet, bilgisayarlar ve bilgisayar niteliğindeki makineler arasındaki iletişimi sağlayan ve tüm insanları aynı iletişim ağına tutan dijital bir mekanizma olarak görülebilir.

Bilişim; toplumun temel kaynaklarından olan bilginin sistemsel olarak işlenmesi, belli cihazlarda, farklı yöntemlerle depolanması,¹⁵ saklanan verilerin elektronik ortamda işlendikten sonra, yüksek kalitedeki iletişim araçları ile aktarılması¹⁶ ile işlenerek kullanır hale gelmesini ifade eden mesleki bir disiplin olarak tanımlanmıştır.¹⁷ En genel anlamda, bilginin, elektronik cihazlar aracılığı ile işlenmesi olarak kabul edilmek-

¹² Yenidünya/Değirmenci; s. 36.; Levent Kurt, Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunu’ndaki Uygulaması (Açıklamalı-İçtihatlı), Seçkin Yayınevi, Ankara, 2005, s. 41.; Ali Osman Özdilek, İnternet ve Hukuk, Papatya Yayınları, İstanbul, 2002, s. 13-14.

¹³ Yağmur Sönmez, Günümüz İnternet Ortamında Bilişim Suçları ve Türkiye’deki İnternet Haber Sitelerine Yansımaları, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo, Televizyon ve Sinema Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018, s. 9.; Veli Özer Özbek/Koray Doğan/Pınar Bacaksız/İlker Tepe; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018, s. 967.; Recep Yılmaz Yazıcıoğlu, “Bilişim Suçları”, *Hukuki Perspektifler Dergisi*, S:2, Ankara, 2004, s. 143.

¹⁴ Önder Demir; “İnternet Servis Sağlayıcısının Hukuki Sorumluluğu”, Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir, 21-22 Mayıs 2001, s. 473.; İbrahim Keskin, “İnternet Servis Sağlayıcılarının (İSS) Hukuki ve Cezai Sorumluluğu”, *İstanbul Barosu Dergisi*, İstanbul, 2010, C:84, S:5, s. 2925.; Fazıl Gürler, Teknik ve Hukuksal Yönleriyle Bilişim Alanında Suçlar, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2013, s. 34.; Morris Sheridan, The Future of Netcrime Now: Part 1 – Threats and Challenges, Home Office Online Report 62/04, 2014, s. 6.

¹⁵ Yağmur Sönmez, s. 9.; Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 967.; Yazıcıoğlu, “Bilişim Suçları”, *Hukuki Perspektifler Dergisi*, s. 143-145.

¹⁶ M. Emin Artuk/Ahmet Gökçen/Caner Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 15. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, C:5, s. 4643.

¹⁷ Kurt, s. 23.; Recep Yılmaz Yazıcıoğlu, Bilgisayar Suçları: Kriminolojik, Sosyolojik ve Hukuksal Boyutları ile, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1997, s. 131.

tedir.¹⁸ Bilişim ifadesi, ülkemizde, 1968 yıllarından itibaren yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır.¹⁹ 1989 yılında hazırlanan bir tasarıda, bu ifade kullanılmıştır. 3756 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle mülga TCK'ya eklenen 525/b-2 maddesi kapsamında, "Bilişim Alanında Suçlar" başlığını kullanılmasına rağmen madde metninde "bilgileri otomatik işleme tabi tutan sistem" ifadesi kullanılmıştır. Dolayısıyla bap başlığı ile içerik birbirinden farklı şekilde düzenlenmiştir. 5237 sayılı TCK'da da bilişim kavramına ilişkin bir tanımlama yapılmamıştır.²⁰ Dünyada da ilk olarak, bilişim ve bilişim suçu ifadesi, Amerika Birleşik Devletleri'nde kullanılmıştır.²¹ Hazırlanan kanunlar, toplumun ihtiyaçları ve gelişmişlik düzeyiyle bağlantılı olarak tasarlanmaktadır. Ekonomik ve dijital alanlardaki gelişmişlik, mevcut kavramların tartışılması sonucunu doğurmakta ve bu kavramların yasal zeminde yer bulmasını sağlamaktadır. Bu çerçevede, ülkelerin bilişim alanındaki seviyesi, bilişim ve bilişime bağlı sorunların, o ülkede tartışılması sonucunu doğurmuştur.

Bilişim sistemi;²² verilerin ana mekanizmalarda toplanmasıyla birlikte, otomatik bir işleme tabi tutulmasını gerektiren manyetik bir yapı,²³ verilerin toplanarak otomatik bir yapıda tutulması olanağı sağlayan sistem,²⁴ verilerin organize edilmesi sistemi,²⁵ veri iletişimiyle ilgili araçların tamamını ifade eden sistem²⁶ veya verileri aktaran manyetik özellikteki sistem olarak kabul edilmektedir.²⁷

¹⁸ Yavuz Erdoğan, Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, Legal Yayınevi, Ankara, 2012, s. 7.

¹⁹ Hayati Pallı, Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Bilişim Suçları, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2008, s. 34.

²⁰ Emin D. Aydın, Bilişim Suçları ve Hukukuna Giriş, s. 3.; Yenidünya, Değirmenci; s. 28.; Murat Volkan Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, 6. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015, s. 77.

²¹ Fatih Selami Mahmutoğlu, "Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından İnternet Süjelerinin Ceza Sorumluluğu", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, İstanbul, 2001, C. 60, S. 1-2, s. 41-42.; Emin D. Aydın, Bilişim Suçları ve Hukukuna Giriş, s. 13.; Murat Volkan Dülger, Bilişim Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2014, s. 73.

²² Özbek, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Anlamı, s. 1217.; Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, s. 125-130.

²³ Berrin Bozdoğan Akbulut, "Bilişim Suçları", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Konya, 2000, C. 8, S. 1-2, s. 546.; Yeşim Atamer, İnternet ve Hukuk, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2004, s. 703.

²⁴ İsmail Malkoç, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, Malkoç Kitabevi, Ankara, 2008.

²⁵ Özbek; Doğan, Bacaksız; Tepe, s. s, 897.

²⁶ Yenidünya; Değirmenci, s. 27.; Taşdemir, s. 243.

²⁷ Şaban Cankat Taşkın, Bilişim Suçları, Beta Yayınevi, İstanbul, 2008, s. 6; Kurt, s. 140.

20.09.2011 tarihli Ceza Muhakemesinde Ses ve Görüntü bilişim Sisteminin Kullanılması Hakkında Yönetmelik'in 3. maddesine göre bilişim sistemi; veri işleme, iletme ve saklama imkânı olan bir sistem kabul edilmiştir.²⁸ Avrupa'daki kanunlarda genel olarak, tek bir bilişim suçu tanımlanması yerine, her bir eylem açısından, ayrı suç tanımları oluşturma yoluna gidilmiştir.²⁹ Bu şekilde, bilişim suçunun genel tanımlanması yerine, eylemlerin suça dönüşmüş formlarının tanımlanması tercih edilmiştir. Bilişim sistemlerinin nelerden oluştuğunu tek tek saymak mümkün olmamakla birlikte; tablet, ATM (Automated Teller Machine), POS (Point of Sale) ve telefonlar bilişim sistemi niteliğinde cihazlar olarak kabul edilmektedir.³⁰ Kanaatimizce, veri iletişimi sağlayan ve verileri depolayan bütün sistemler, en genel anlamda, bilişim sistemi olarak değerlendirilebilecektir. Bir başka bakış açısıyla, bilişim sistemleri,³¹ bir faaliyeti desteklemek amacıyla kurulan bilgisayar donanımı, yazılımı ile kaynak paylaşımını gerçekleştirmek için bilgisayarları birbirine bağlayan ağlar (Network)³² ve onları kullanan insanlardan oluşan bir bütün olarak kabul edilebilecektir.³³

Bilgisayar, internet, bilişim ve bilişim sistemi kavramları, kendisini oluşturan teknik yapıdan bağımsız bir şekilde, fakat teknolojinin

²⁸ Erdoğan, s. 16.

²⁹ Sarzana di S. Ippolito Carlo, "Bilişim Alanındaki Yeni Teknolojilerin Hukuksal Yansıması, İtalya'daki Durum", Çeviren: Vesile Sonay Daragenli, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Prof. Dr. Türkan Rado'ya Armağan Sayısı, İstanbul, 1997, C. 55, S. 3, s. 390 vd.

³⁰ Emin Gürsoy, Bilişim Yoluyla Dolandırıcılık ve Korunma Yöntemleri, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2015, s. 9.; Osman Yaşar/Hasan Tahsin Gökcan/Mustafa Artuç, Yorumlu, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Ankara, 2010, s. 6800-6802.; İsmail Ergün, Siber Suçların Cezalandırılması ve Türkiye'de Durum, Ankara, Adalet Yayınevi, 2008, s. 10.; Hüseyin Akarslan, Bilişim Suçları, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015, s. 29.; Cengiz Apaydın, "Bilişim Sistemindeki Verileri Yok Etme, Bozma, Erişilmez Kılma, Değiştirme, Hukuka Aykırı Olarak Verileri Yerleştirme veya Gönderme Suçu ile Bu Suretle Hukuka Aykırı Yarar Elde Etme Suçunun Değerlendirilmesi", *Terazi Hukuk Dergisi*, Ankara, Kasım 2015, C. 10, S. 111, s. 17.

³¹ Kurt, s. 32.; Taşkın, s. 6.; Yenidünya; Değirmenci; s. 21-23.

³² Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, s. 16-17.; Oğuz Turhan, Bilgisayar Ağları İle İlgili Suçlar (Siber Suçlar), T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Hukuk Müşavirliği Planlama Uzmanlığı Tezi, Ankara, 2006, s. 4.; Akıncı; Alıcı; Er, s. 158; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2015, s. 870.; Davut Özkul, "Bilişim Sistemi Kavramı ve Bilişim Sistemlerinin Denetimi", *Sayıştay Dergisi*, Ankara, Ocak-Haziran, 2002, S:44-45, s. 20 vd.<http://dergi.sayistay.gov.tr/icerik/der44-45m2.pdf> (erişim tarihi: 09/12/2021); Ersoy, s. 152

³³ Kurt, s. s. 32.; Taşkın, s. 6.; Yenidünya; Değirmenci, s. 21-23.

hızlı bir şekilde ilerlemesiyle birlikte, zaman içinde farklı tanımlamalar içerisinde yer alabilecektir. Bir anlamda, içinde bulunan zamandaki algılamalar, bilgisayarın ve bilgisayarı oluşturan etmenlerin sunduğu koşullara ve ihtiyaçlara verdiği cevaplara göre kategorize edilecektir.

Bilgisayarın ilk kullanılmaya başladığı yıllarda, bu kavramların genişliği ve sunduğu hizmetler ile günümüzde bu kavramlara yüklenen anlam ve derinlik, büyük oranda farklılık arz etmektedir. Bu kapsamda, dün, söz konusu verilerin yarattığı sorunlar ile bugün gerçekleşen bilişim saldırıları, etki gücü bakımından karşılaştırılamayacak derecededir. Bir anlamda, bir yandan bilişimin ve teknik çoğullaşmanın artması için yoğun çaba sarf edilirken, diğer yandan bu durumun, insanlar üzerinde yarattığı yoğun baskının olumsuz etkileri ile mücadele edilmektedir.

B. Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçunun Unsurları

Bilişim sistemleri, bütün imkânları ile toplumun yararına sunulmuş iken, gerçekleşen yoğun bilişim saldırıları ile toplum, tedirgin olmaya başlamış ve buna göre, bilişim güvenliği, her geçen gün daha fazla sorgulanmaya başlanmıştır.

TCK'da, sırf bilişim suçlarının yanı sıra bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenen dolandırıcılık ve hırsızlık suçları da bulunmaktadır.³⁴ Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu çeşitli şekillerde karşımıza çıkarken, teknolojik ilerlemelerle birlikte, suç tipindeki çeşitliliğin ve karmaşanın daha da artacağı öngörülmektedir.³⁵

³⁴ Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 423.; Mehmet Burak Kızıltan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Sistemine Girme, Sistemi Engelleme ve Bozma Suçları, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2007, s. 27 vd.; Sulhi Dönmezer, "Dolandırıcılık Cürmü", *İstanbul Barosu Mecmuası*, İstanbul, 1943, C:XVII, S:9, s. 546-565.; Recep Yılmaz Yazıcıoğlu, "Yeni Türk Ceza Kanunu'ndaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirilmesi", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2005, C. 2, S. 2, s. 396.

³⁵ Lessig Lawrence, Code and other Laws of Cyberspace, New York, Basic Books, 1999, s. 85 vd.

TCK'nın 158/1-f maddesinde düzenlenen bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu, en önemli bilişim saldırılarından biri olarak kabul edilebilecektir. Bu suç tipi, merkezi; bilişimi, interneti, genel olarak bilişim sistemlerini ve bu sistemlerin kullanılarak yapılan hileli hareketlerle gerçekleştirilen haksız menfaati almaktadır.³⁶

Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenen suçlarda, bilişim sistemi, sadece bir araçtır.³⁷ Bu şekilde, gerçekleşen eylemlerde, sistemin kendisine yönelik doğrudan bir zarar bulunmamaktadır. Bu şekilde işlenen suçlarda, sistemin gizemi nedeniyle, daha geniş kitlelerin etkilenmesi ve mağdurun daha kolay kandırılması nedeniyle, bu şekildeki belli eylemler açısından, özel düzenlemeler yapılması ihtiyacı doğmuştur. Bilişim sistemlerin güvenle kullanılmasının sağlanması, fail yönünden, aynı anda hızlı ve kolayca birçok kişiye ulaşılması ve mağdurun kontrol imkânının daha fazla azaltılması nedeniyle, bu eylem, nitelikli bir suç olarak tanımlanmıştır.

Bu suçun faili herkes olabilir. Suçun mağduru ise, bilişim sistemi araç olarak kullanılarak aleyhine haksız menfaat temin edilen kişi veya kişilerdir. Bu kapsamda, aracı kılınan bilişim sistemi yetkilisi, suçun mağduru değildir. Suçun konusu ise, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle ve hileli hareketlerle maddi bir haksız menfaat temin edilmesidir.³⁸

Bağlı bir hareketli suç olarak kabul edilen dolandırıcılık,³⁹ temelde malvarlığına yönelen bir suç olmakla birlikte kişinin irade özgürlüğü-

³⁶ Cüneyd Er, "Türk Ceza Kanunu ve Bilişim Suçları", İnternet ve Hukuk, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, Ocak 2004, s. 150-160.; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 10 vd.

³⁷ Erdoğan, s. 103.; Olgun Değirmenci, "Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar ve Bu Suçların Mukayeseli Hukukta Düzenleniş", *Legal Hukuk Dergisi*, Kasım 2003, S. 11, s. 2750.

³⁸ Önder, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, s. 381.; Doğan Soyaslan, "Bilişim Alanında Suçlar", Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan, Ankara, 2009, C. 2, s. 1586-1587. Zeki Hafızoğulları/Muharrem Özen, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, US-A Yayıncılık, Ankara, 2010, s. 378.; Hakan Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 20. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s. 146.; Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen/Ahmet Caner Yenidünya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s. 288.

³⁹ Uğur Alacakaptan, Suçun Unsurları, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1975, s. 47

nü de hedef alan bir suç tipidir.⁴⁰ Bu çerçevede, manevi haksızlıklar veya manevi zararlar sonucu gerçekleşen dolaylı maddi zararlar, bu suç kapsamında yer almayacaktır. İradeyi hedef alan bu suç tipinde, bir iradenin varlığı aranacaktır. Suçtan zarar gören kişinin iradesi bulunmuyor ise, örneğin, akıl hastası ise veya yaş küçüklüğü nedeniyle, kendisine yönelen suçun hukuki sonuçlarını algılayamayacak derecede ise, var olmayan bir iradenin sakatlanmasından söz edilemeyeceği için, bu mağdurlara yönelik olarak nitelikli dolandırıcılık suçu oluşmayacak, olayın meydana geliş şekline göre, hırsızlık suçunun oluşup oluşmadığı tartışılacaktır.

Hile, dolandırıcılık suçlarının, en temel özelliklerinden biridir. Hilenin bulunmadığı bir eylemde, bu suçun işlenmesi söz konusu olmayacaktır. Hilenin var olup olmadığı, her olayda, hâkim tarafından değerlendirilmelidir.⁴¹ Söz konusu bu hilenin, mükemmel şekilde tasarlanmış bir hile olmasına gerek yoktur, fakat suçun işlenmesi ve mağdurun iradesini sakatlamaya elverişli olması zorunludur. Failin, hileli icra hareketleri neticesinde, mağdur kandırılmış ise, kural olarak, hilenin varlığı kabul edilecektir. Söz konusu eylem nedeniyle objektif olarak başkalarının kanıp kanmayacağı araştırılmayacaktır. Buna göre, failin hilelerinin yöneldiği mağdurun eğitim seviyesi, ekonomik ve sosyal durumu kural olarak dikkate alınmayacaktır. Örneğin, kendisini polis olarak tanıtan failin hilelerine, üniversite mezunu bir kişinin kanmaması gerektiği, bu nedenle suçun oluşmayacağı değerlendirilmesi yerinde olmayacaktır.⁴² Buna karşın, karşı tarafı kandırmaya yetmeyecek düzeyde olan ve çok basit yalan diye nitelendirilen eylemler, hile olarak kabul edilemeyecektir. Yargıtay, eski bazı kararlarında, “soyut yalan” ifadesini kullanarak, bu mahiyetteki yalanların

⁴⁰ Sami Selçuk, “Dolandırıcılık Cürmünün Konusu”, *Adalet Dergisi*, S:5, Ankara, 1981, s. 10-25.; Koca/Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, s. 688; Nevzat Toroslu, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, 9. Baskı, Ankara, 2018, s. 180; Parlar, *Türk Ceza Hukuku’nda Dolandırıcılık Suçları*, s. 18; Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 710; İzzet Özgenc; *Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2002, s. 16; Faruk Erem/Nevzat Toroslu, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 6. Baskı, 1994, s. 559; Hafızoğulları, Özen, s. 401.; Bahri Öztürk/Mustafa Ruhan Erdem, *Ceza Hukuku Genel Hükümler ve Özel Hükümler*, 5. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007, s. 460.

⁴¹ Yargıtay C.G.K, 24.11.1998 tarih ve 280-359 E. K.

⁴² Diyarbakır B.A.M. 8. C.D. 22.10.2021 tarih ve 2021/1323; 2021/1286 E. K.

hile olarak değerlendirilemeyeceğini ifade etmekteyken,⁴³ yeni bazı kararlarında, da, soyut yalanların denetim olanağını ortadan kaldırmadığı gerekçesiyle suçun unsurlarının oluşmayacağına hükmetmiştir.⁴⁴ Buna karşın, Yargıtay'ın, çoğunlukla verdiği kararlarında basit yalan boyutunu çok az aşan eylemlerin de hile olarak kabul edildiği, hilenin denetim imkânını ortadan kaldırması gerektiği kavramını, dar olarak yorumladığı söylenebilecektir.⁴⁵ Bu konuda, hilenin ustalıkla olması gerektiği, örneğin, ihtiyatlı bir aile babasını aldatacak nitelikte olması gerektiğini savunanlar olduğu gibi, salt aldatılmayı esas alanlar da bulunmaktadır.⁴⁶ Bu çerçevede, kanaatimizce, hilenin, mağduru hataya sürükleyecek nitelikte olması yeterlidir, ortalama bir insanı hataya sürükleyecek nitelikte olması aranmayacaktır. Bu nedenle, bir eylemin hile teşkil edip etmediği muhataba ve olaya göre değerlendirilmeli, mağdur, failin hilelerine kanmış ise diğer şartların oluşması halinde, dolandırıcılık suçunun oluştuğu kabul edilmelidir.⁴⁷

Suçun işlendiği tarih, haksız menfaatin elde edildiği tarihtir, teşebbüs aşamasında kalan suçlarda, son icra hareketinin gerçekleştiği tarih, zincirleme suçlarda ise, en son haksız menfaatin temin edildiği tarih, suç tarihi olarak kabul edilecektir. Suçun işlendiği yer, haksız menfaatin temin edildiği yerdir. Bu kapsamda; hesaba para gönderme yoluyla temin edilen haksız menfaatlerde, paranın fail tarafından çekildiği yer, birden fazla çekim varsa, son kez çekildiği yer, para, henüz fail tarafından çekilmemiş ise, failin hesabının bulunduğu yer, suçun işlendiği yer olarak değerlendirilecek ve yetkili mahkeme, bu olgular çerçevesinde belirlenecektir. Yargıtay 15. Ceza Dairesi kararları da bu

⁴³ Yargıtay 11. C.D. 30.05.2016 tarih ve 2016/7903; 2016/4981 E. K.; Yargıtay 11. C.D. 12.12.2013 tarih ve 2012/18885; 2013/19085 E. K.

⁴⁴ Yargıtay 15. C. D. 22.12.2020 tarih ve 2018/5684; 2020/12785 E. K. "Sanığın katılanlara söylediği iddia edilen sözlerin hile boyutuna ulaşmayan basit yalan niteliğinde olduğu, katılanların basit bir araştırma ile bu yük nakli belgesinin piyasa değerini ve devir şartlarını öğrenebileceği, bu husustaki denetim imkanının ortadan kaldırılmadığı, sanığın soyut yalan boyutunu aşmayan eyleminin dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarını oluşturmadığı gözetilmeden, atılı suçtan sanığın beraati yerine, yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi".

⁴⁵ Yargıtay 15. C. D. 09.06.2021 tarih ve 2017/35645; 2021/6796 E. K.; Yargıtay 15. C. D. 16.03.2021 tarih ve 2017/32054; 2021/3070 E. K.

⁴⁶ Sami Selçuk, Dolandırıcılık, Yasa Yayınları, İstanbul, 1982, s. 94 vd.

⁴⁷ Nur Centel, Hamide Zafer, Özlem Çakmut, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C:1, 5. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2011, s. 457.

yöndedir.⁴⁸ Yargıtay 5. Ceza Dairesi de ilk kararlarında, paranın gönderildiği yerin, suç yeri olduğuna belirtmesine rağmen, son kararlarında, paranın çekildiği yerin, suç yeri olduğu, şeklinde kararlar vermiştir.⁴⁹

5235 sayılı Kanun'un 12. maddesi kapsamında, TCK'nın 158/1-f maddesi ile ilgili yargılama yapma görevi Ağır Ceza Mahkemesine aittir. Nitelikli dolandırıcılık suçlarının yapısı, yoğunluğu ve kovuşturma aşamasında etkili delil toplanmasının sağlanması amacıyla, Ağır Ceza mahkemelerinin görevli kılınması, suçla mücadele ve suçlunun tespiti açısından önemli bir ağırlık oluşturmaktadır.⁵⁰ Nitelikli dolandırıcılık suçunun zorluk derecesi ve teknik konular içermesi nedeniyle, bu suçların, Asliye Ceza Mahkemelerinin görev alanına bırakılması şeklindeki görüşlerin yerinde olmadığı kanaatindeyim. Daha önce, Sulh Ceza Mahkemelerinin görevine giren suçların da Asliye Ceza Mahkemelerine bırakılmış olması nedeniyle, bir anlamda, genel görevli mahkeme konumunun olduğu dikkate alınarak, nitelikli dolandırıcılık suçlarının da, bu mahkemelere bırakılması halinde, suç veya suçlunun tespitiinde zaafiyet oluşacağı ve yargılamaların daha da uzayacağı endişesi oluşacaktır.

C. Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Türleri

1. İnternette İlan Vermek Suretiyle Dolandırıcılık

İnternette ilan verilerek, sahip olan ürünlerin satılması veya kiralanması, büyük oranda bir kolaylık sağlamakta, bu şekilde, daha fazla kişiye ulaşarak, daha hızlı sonuç alınması mümkün olmaktadır. Ürünlerin gerçek, satıcı veya kiralayanların, yasal zeminde bulunması

⁴⁸ Yargıtay 15. C.D, 16.06.2/2021 tarih ve 2021/5166; 2021/7129 E. K.

⁴⁹ Yargıtay 5. C.D, 08.07.2021 tarih ve 2021/4060; 2021/3480 E. K.

⁵⁰ Mustafa Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, Kartal Yayınevi, Ankara, 2007 s. 100 vd; Mahmut Koca/İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016, s. 111-113; Mustafa Ekinci/Sinan Esen, Anlatımlı ve Gerekçeli Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Hırsızlık, Yağma, Güveni Kötüye Kullanma, Dolandırıcılık, Hileli ve Taksirli İflas, Karşılıksız Yararlanma, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2005, s. 50.; İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016, s. 199.; Nevzat Toroslu, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Sevinç Matbaası, Ankara, 1970, s. 186.; Yargıtay 15. C.D, 21.04.2015 tarih ve 2014/7107; 2015/24079 E. K.

durumunda, haksız fiil anlamında bir sorun oluşmamaktadır. Buna karşın, gerçek ilanlar içine gizlenen sahte ilanlarla, bireylerin mağdur edildiği de zaman zaman görülmektedir.

Sahte ilan vererek haksız menfaat temin etmek; bu suç kapsamında kalır. Bu suç, uygulamada en fazla, bu şekilde işlenmektedir. Fail, bu eyleminde, internetin kolaylığından yararlanarak haksız menfaat temin etmekte, internetin yarattığı cazibe alanında, mağduru hedef alarak kolaylıkla mağduru kandırmaktadır.⁵¹ Failin, bilişim sisteminin temeli olan bilgisayara veya internete girip, onun kolaylığından yararlanarak mağduru dolandırması eylemi, maddedeki suçun oluşması için gerekli ön koşuldur. Bahse konu eylem, bu madde kapsamında değerlendirilerek, suçta ve cezada adalet ilkesi sağlanmakta, daha geniş kitlelere ulaşan ve internetin gizemini kullanan failin eylemi, bu şekilde nitelikli kabul edilerek, failin daha fazla ceza almasının yolu açılmaktadır.

Fail, internet ilanında bir ürün satacağını beyan etmesine rağmen, mağdura, ürün göndermemiş veya ilgisiz ve çok değersiz bir ürün göndermiş ise, eylem, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında kalacaktır. Buna karşın; failin istediği özelliklerde olmayan veya daha kalitesiz bir ürün gönderilmesi durumunda, kural olarak, taraflar arasında bir hukuki ihtilaf bulunduğu kabul edilmelidir. Örneğin, failin mağdura yeni bir ürün göndermesi gerekirken, gönderdiği ürün, geçen yıl piyasaya çıkan bir ürün ise; yine dolandırıcılık suçu oluşmayacaktır. Bu durumda, mağdurun, hukuk mahkemesinde, ayıplı ifa hükümleri gereğince, dava açması gerekecektir, fakat fail, mağdura, bir cep telefonu

⁵¹ Koca; Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, s. 640-650.; Durmuş Tezcan/M. Ruhan Erdem/R. Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 13. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016, s. 710-740; İsa Başbüyük, "Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçlarının Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılmasıyla İşlenmesi", *Ceza Hukuku Dergisi*, Ankara, Aralık 2010, S. 14, s. 178.; Sedat Bakıcı, 5237 sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s. 459.; Recep Yılmaz Yazıcıoğlu "Dialler, Key Logger Programları-İnternet Bankacılığı Dolandırıcılığı", *Bilişim Hukuku (Türkiye II. Bilişim Hukuk Sempozyumu, Bilişim Hukuku Toplantıları, Makaleler, Bilişim Yazıları, Mahkeme Kararları, Ulusal ve Uluslar arası Mevzuat)* (Derleyen Mete Tevetoğlu), Kadir Has Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2006, s. 81-82.; Yargıtay 15. C.D, 12.12.2019 tarih ve 2017/9024 Esas, 2019/14866 Karar; Yargıtay 15. C.D, 02.12.2019 tarih ve 2019/7015; 2019/13602 E. K.; Yargıtay 15. C.D, 19.01.2015 tarih ve 2013/7231; 2015/635 E. K.; Yargıtay 15. C.D, 06.11.2017 tarih ve 2015/6443; 2017/22398 E. K.

göndermesi gerekirken, ilgisiz bir oyuncak göndermesi durumunda, diğer yasal koşulların da bulunması durumunda, failin suç işleme kasıtlı hareket ettiği kabul edilmelidir.⁵²

Eylemin, taraflar arasında hukuki ihtilaf mahiyetinde kalıp kalmadığını belirlemek açısından; fail ve mağdurun ayrıntılı olarak beyanlarının alınması, ilgili taşıma şirketinden sorulmak suretiyle, varsa, fail ve mağdur veya temsilcilerinin kim olduğu, bu kişiler arasındaki kargo işlemine ilişkin bütün kayıtların nelerden ibaret olduğu, failin, başka kişilere yaptığı gönderilere ait kargo bilgilerinin bulunup bulunmadığı, failin, gerçekte bir iş yerinin olup olmadığı, gerçekte belirttiği işi yapıp yapmadığı, buna dair ticaret kayıtları, vergi kayıtları, irsaliye ve faturaların ile diğer ödeme kayıtlarının kendisinden veya ilgili kurumlardan bulunup bulunmadığı, suç dönemi öncesi ve sonrasını da kapsayacak şekilde hesap hareketlerini gösterir banka kayıtlarının nelerden ibaret olduğunun araştırılması, failin, internet ilanı verdiği sayfanın çıktısının alınarak, ürün özelliklerinin ne şekilde açıklandığının belirlenmesi, failin, belirttiği işyerinde çalışan diğer kişilerin açık kimlik bilgileri ve adreslerinin tespit edilerek bilgi sahibi sıfatıyla dinlenilmesi, bütün delillerin toplanmasından sonra dosyanın ekleri ile birlikte kül halinde bir bilirkişiye tevdi edilerek, failin ticari kayıtları ve ödeme belgeleri ile birlikte gerçek bir ticari iş yapıp yapmadığı, failin, bu dosyadaki mağdurlara veya başka kişilere yönelik, ürünlerin bedelleri alındıktan sonra gerçekte bir ürün gönderimi yapıp yapmadığı, failin, fiilen çalıştırdığı veya internet üzerinden yürüttüğü bir ticari işi olup olmadığı, failin, ürünlerini kargo aracılığı ile gönderdiğini belirttiğine göre, kargolarda, gerçekte gönderim yapıp yapılmadığı ve işyerinin yıllık bilançosunun ne olduğu, vergi kayıtlarının bulunup bulunmadığı ve yürütülen işlemlerin yasal olup olmadığı hususlarında denetime olanaklı bilirkişi raporu alınması gerekmektedir.

Failin eyleminin, gerçek bir ticari ilişki kapsamında, bir ürünün daha fazla fiyata satılması, mağdura gönderilen ürünün daha kalite-

⁵² Kayıhan İçel, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Beta Yayınları, İstanbul, 2016, s. 430-434.; Mahmut Koca, "Malvarlığına Karşı Suçlar", *Kazancı Hukuk Dergisi*, 2005, S. 5, s. 85; Ümit Sönmez, "Bilişim Sistemleri Aracılığıyla Dolandırıcılık Suçu", *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, C:1, S: 2, Diyarbakır, 2017, s. 52.; Yargıtay 15. C.D, 05.02.2015 tarih ve 2013/7793, 2015/3613 E. K.

siz bir ürün olduğunun belirlenmesi, mağdurun ürünü beğenmemesi üzerine, failin, parayı iade edeceğini belirtmesi veya teknik bir engel nedeniyle, ürünün gönderilememesi, şeklinde olması halinde, eylemin, taraflar arasında hukuki ihtilaf mahiyetinde kalacağı ve suçun yasal unsurlarının oluşmayacağı, buna karşın, failin, aynı mahiyette eylemleri herkese karşı yöneltmesi, bu durumu bir alışkanlık haline getirdiğinin tespit edilmesi, bu şekilde, ürünü hiç göndermemesi veya ilgisiz ve ucuz bir göndermesi ile baştan itibaren dolandırıcılık kastıyla hareket ettiğinin ortaya konulması halinde ise, suçun yasal unsurlarının oluşacağının dikkate alınması gerekmektedir.

Failin suç kastını belirlerken, failin ticari durumu, ilanının özellikleri, failin, ürün satışından önceki ve sonraki davranışları, failin, mağdura, kendi hesap numarasını veya kimlik bilgilerini verip vermediği, zararı giderdiği veya gidermek isteyip istemediği, başka soruşturmalarının bulunup bulunmadığı ve bu soruşturmalarda zararı giderip gidermediği gibi hususlar dikkate alınarak, ne şekilde suç işleme kastıyla hareket ettiğinin karar yerinde tartışılması zorunludur.⁵³

Bilişim sistemi ön kabulüyle hareket edilmesi nedeniyle, salt, cep telefonundan arama yapmak suretiyle mağdurun dolandırılmasında, bilişim sistemi olarak değerlendirilemeyeceği için, bu nitelikli hal oluşmayacaktır. Buna karşın, internetten yapılan görüşme sonucunda, fail ve mağdurun, telefonla görüşmüş olması, bu nitelikli halin oluşmasına engel olmayacaktır.

Bu nitelikteki soruşturmalarda, failin kastı ve eylemin niteliği önemlidir. Fail, normal bir ticari ilişki içerisinde ve tüketici ile olan münasebetleri kapsamında, üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmemiş veya mağdura ayıplı bir mal göndermiş ise, eylemin, hukuki ihtilaf bandında kaldığı değerlendirilecektir. Buna karşın, failin gönderdiği ürünün niteliği ve ticari kapasitesi ile suç kastına göre, suçun oluşup oluşmadığına bakılacaktır. Bu çerçevede, failin yaptığı işe ait kayıtlar getirilmeli, failin, neden, bu şekilde bir ürün gönderdiğine ilişkin savunması alınıp, mağdurun zararını giderip gidermediğine ilişkin iradesi de belirlendikten sonra suç işleme kastı ile hareket edip etmediği ortaya konulacaktır.

⁵³ Diyarbakır BAM 8. C.D, 25.10.2021 tarih ve 2021/1301; 2021/1303 E.K.

Fail, internet siteleri aracılığıyla ürün satışı için ilan verip, kendisini arayan mağdurdan kaparo alarak ortadan kaybolmuş ise, bu suçun oluştuğu kabul edilmektedir. Bu noktada dikkat edilmesi gereken husus, fail, bu şekilde, mağdurla irtibat kurduktan sonra, mağdurla yüz yüze gelip hilelerine devam etmiş ise, artık burada, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması devreden çıkmış olacağı için, başka bir nitelikli halin bulunmaması halinde, eylem, TCK'nın 157/1. maddesi kapsamında basit dolandırıcılık suçu kapsamında kalacaktır.⁵⁴ Buna karşın, fail, mağdurla internet ile iletişim kurduktan sonra, başka bir iletişim aracıyla yeniden mağdurla görüşme yapmış olsa bile, bu durum, yüz yüze görüşme kapsamında sayılmayacağı için, bu nitelikli halin uygulanmasına engel oluşturmayacaktır.

Fail, internet siteleri aracılığıyla ürün satışı için ilan verip, kendisini arayan mağdurdan kaparo alarak ortadan kaybolmuş veya başkasının hesap numarasını mağdura vermek suretiyle, başkasının hesabı üzerinden parayı bankadan çekip haksız menfaat temin etmiş ise, hesap sahibinin de mutlaka dinlenerek faille olan irtibatı araştırılmalıdır. Hesap sahibi, faille eylem ve fikir birliği içerisinde hareket etmiş ise, her iki fail, iştirak hükümlerine göre cezalandırılacaktır. Hesap sahibinin gerçekten olayla ilgisi yok ise, hesap sahibi açısından, suçun sübut bulmadığı kabul edilecektir.⁵⁵

Faille mağdur arasında gerçekten de bir ürün satışı için pazarlık yapılmış, fail, dolandırıcılık kastıyla hareket etmeden, mağdurdan kaparo almış, fakat daha sonraki anlaşmazlıklar çerçevesinde kaporayı iade etmemiş veya iade edememiş ise, eylemin hukuki ihtilaf kapsamında kalıp kalmadığı ve failin suç işleme kastıyla hareket edip etmediği tartışılarak bir karar verilmelidir.⁵⁶

⁵⁴ Parlar, Türk Ceza Hukuku'nda Dolandırıcılık Suçları, s. 10 vd.; Remzi Gündüz, Türk Ceza Kanunu'nda Malvarlığına Karşı Suçlar, 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2017, s. 680 vd.; Sinan Esen, Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2007, s. 351.; Yargıtay 15. C.D, 09.01.2018 tarih ve 2015/409; 2018/103 E. K.; Yargıtay 15. C.D, 15.04.2015 tarih ve 2014/6229; 2015/23713 E. K.

⁵⁵ Ali Parlar, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, 3. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2015, s. 284.; Ali Parlar/Muzaffer Hatipoğlu, Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar, Kartal Yayınevi, Ankara, 2006, s. 973.; Yalvac, s. 10 vd.

⁵⁶ Abdurrahman Yılmaz, s. 345-355.

Mağdur, ilan üzerine faille telefonda görüşmesine rağmen, mağdur, yaptığı inceleme sonucunda failden şüphelenerek parayı göndermemiş ise, eylem teşebbüs aşamasında kalacaktır. Buna karşın, faille irtibat kuran mağdur, failin dolandırıcı olduğunu hemen anlamış ise, icra hareketleri henüz başlamadığından ve mağdurun denetim imkânı ortadan kaldırılmadığından, failin bu eylemi, hazırlık hareketleri olarak nitelendirilecektir.

İnternette ilan verilerek haksız menfaat temin edilirken, söz konusu para, banka aracılığı ile gönderilse bile, bankanın bir ödeme aracı olarak kabul edilmesi nedeniyle, eylem, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu kapsamında kalacak, bankanın araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu, bu ihtimalde, uygulama alanı bulamayacaktır.⁵⁷

TCK'nın 158/1-g maddesinde, basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık suçu düzenlenmiştir. İnternet, bir basın ve yayın organı olmadığı gibi Basın Kanunu hükümlerine de tabi değildir. Bu nedenle, bu nitelikteki dolandırıcılık eylemlerinde, TCK'nın 158/1-g maddesi değil, aynı Kanun'un 158/1-f maddesi uygulanacaktır. Yargıtay 23. Ceza Dairesi, bazı eski kararlarında, eylemi, hatalı olarak, TCK'nın 158/1-g maddesi çerçevesinde değerlendirmiştir.⁵⁸ Yargıtay 15. Ceza Dairesi ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise verdiği bütün kararlarında, eylemin vasfını, TCK'nın 158/1-f maddesi olarak belirlemiştir.⁵⁹ TCK'nın 158/1-f maddesi, TCK'nın 158/1-g maddesine göre daha özel bir düzenleme olması nedeniyle, Yargıtay 15. Ceza Dairesi ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararlarının yerinde olduğu kanaatindeyim.

Failin internette verdiği ilan çok soyut nitelikte ise, bu nitelikli hal oluşmayacaktır. Örneğin, fail, ilanda sadece "x marka aracımı satıyorum" demiş ise, satılan ürünün özelliklerini ortaya konulmadığı için bu ilan, nitelikli dolandırıcılık suçunun işlenmesi açısından yeterli olmayacaktır. Bunun dışında, ilanın asgari şartlara haiz olması gerekse de ilanda, bütün detayların bulunmasına gerek yoktur.

⁵⁷ Karşı görüş için bkz. Yargıtay 11. C.D, 17.11.2009 tarih ve 2009/17151; 2009/14287 E. K.

⁵⁸ Yargıtay 23. C.D, 13.04.2015 tarih ve 2015/1927; 2015/570 E. K.

⁵⁹ Yargıtay C.G.K, 17.01.2017 tarih ve 2015/15-867; 2017/13, E. K.; Yargıtay C.G.K, 16.04.2013 tarih ve 2012/15-1407; 2013/140 E. K.

Bu kapsamda, mağdur, ilana inanıp, parayı faile göndermiş ise, mağdur açısından inandırıcılığın gerçekleştiği kabul edilmelidir. Kanunimizce, yargı süjelerinin yapması gereken tek şey, belli detayları içeren bir internet ilanı olup olmadığını araştırmak ve tespit edilen bu ilanı, dosyaya yansıtmaktır. Buna karşın, Yargıtay, bazı kararlarında, söz konusu ilanın inandırıcı nitelikte olup olmadığını, verilen ilanın sadece mağdura ulaşmada yardımcı olduğunu, ilanın içeriği itibariyle, mağdura yönelik hileli hareketlerin gerçekleştirilmesinde ve bu şekilde mağdurun aldatılmasında bir kolaylık sağlamadığını belirterek, eylemin, basit dolandırıcılık suçu kapsamında kaldığını değerlendirmiştir.⁶⁰

Suçun vasfını bu şekilde belirledikten sonra, suçu işleyen failin kim olduğu, internetteki ilanın kim tarafından verildiği veya paranın kim tarafından çekildiği de büyük önem arz etmektedir. Buna göre, Bilgi Teknoloji Kurumu veya ilgili servis sağlayıcılar vasıtasıyla belirlenecek olan IP adresi ve diğer delillerin toplanarak faile ulaşılması gerekecektir.⁶¹ İnternet kullanımı, bir internet kafede olmuş ise, ilgili internet kafenin güvenlik kamerası kayıtlarına el konularak veya ilgili işyerindeki kullanıcı kayıtları incelenerek sisteme kimin giriş yaptığı araştırılacaktır.

Fail, paranın kendisi tarafından bankadan çekilmediğini iddia ediyor ise, banka kayıtları ile paranın çekildiğine ve ödeme yapıldığına dair makbuz asılları getirtilerek, belirtilen belgelerdeki yazı ve imzanın failin eli ürünü olup olmadığı araştırılmalıdır, gerekirse bankadaki güvenlik kamera kayıtları da incelenmelidir.

Fail, internet yoluyla ilan verdikten sora mağdurla telefonla görüşmüş ise, söz konusu telefon numarasının kimin adına kayıtlı olduğu ve fiilen fail tarafından kullanılıp kullanılmadığı hususları araştırılmalı, hat sahibinin, hesap sahibinden farklı biri olduğu tespit edilir ise,

⁶⁰ Karşı görüş için bkz. Yargıtay 15. C.D, 16.04.2015 tarih ve 2013/10471; 2015/23856 E. K.; Yargıtay 15. C.D, 02.02.2015 tarih ve 2014/25733; 2015/1703 E. K.

⁶¹ Boğaç Erkan/Murat Songür, Açıklamalı Bilgisayar ve İnternet Terimleri Sözlüğü, Hacettepe-Taş Yayınevi, Ankara, 1999, s. 282; İçel, s. 480.; Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, s. 82-83.; Hasan Sınar, İnternet ve Ceza Hukuku, Beta Yayınevi, İstanbul, 2001, s. 24; Özdilek, İnternet ve Hukuk, s. 13.; Ahmet Gül, Doğrudan/Dolaylı Bilişim Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016, s. 29-30.; Yargıtay 15. C. D. 01/03/2017; 2014/16335; 2017/6855 E. K.

faille arasındaki irtibat araştırılmalı, hat, faile ait olmasına rağmen, fail, hattın kendisine ait olmadığını iddia ederse, ilgili abonelik sözleşmesi altındaki imzanın veya yazılan yazıların, gerçekten faille ilgisinin olup olmadığı kriminal yönden araştırılmalıdır.

Fail, mağdura, başkasının hesap numarasını vermiş ve mağdurun gönderdiği parayı bir başkası çekerek faile vermiş ise, parayı çeken kişi ile fail arasındaki iştirak iradesi tartışılmalıdır. Bu kişinin de fail tarafından kandırılmış olabileceği hususu, göz önünde bulundurulmalıdır.

Fail, A kişisini internetten dolandırırken, A kişisi, faile gönderdiği parayı, başkasından alıp faile göndermiş ise, suç, paranın alındığı üçüncü kişiye karşı değil, failin hilesine muhatap olan A kişisine karşı işlenmiş olacaktır.⁶² Dolandırıcılık suçunda geçerli olan bu kural, “muhatabiyet kuralı” olarak nitelendirilebilecektir. Böylece, suçun, failin hilelerine maruz kalan ve iradesi sakatlanan kişiye karşı işlendiği kabul edilecektir.

Hırsızlık suçlarında, paranın, failin hâkimiyet alanına girmesi, suçun tamamlanması için bir ön koşul olarak aranırken, dolandırıcılık suçlarında, mağdur, parayı banka aracılığı ile faile gönderdikten sonra, fail, henüz parayı çekmese de, para, failin hâkimiyet alanına girdiği için, banka, hesaba bloke koymuş olsa bile, kanaatimizce suç tamamlanmıştır ve icra hareketleri bitmiştir.⁶³ Bu aşamadan sonra, failin hesabına geçen paraya, banka tarafından bloke konulması, mağdurun zarara uğramasının önlenmesine yönelik bir işlemdir. Bu nedenlerle, paranın, failin hesabına geçtiği anda, suç tamamlandığını kabul etmek gerekir.

5237 sayılı TCK’ya hâkim olan ilke gerçek içtima olduğundan, bunun sonucu olarak, “kaç fiil varsa o kadar suç, kaç suç varsa o kadar ceza” söz konusu olacaktır. Bunun istisnaları, Kanun’da suçların içtimaı bölümünde, TCK’nın 42., 43. ve 44. maddelerinde belirlenmiştir.⁶⁴

⁶² Aras Türay, “Hukuki İşlemlerde Basit Dolandırıcılık Suçu”, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2010, s. 1686.; Zekeriya Yılmaz/İsmail Ergün, *Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Dolandırıcılık Suçları*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s. 16.

⁶³ Veli Özer Özbek, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu”, Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, Yargıtay Başkanlığı Yayını, Ankara, 2008, s. 105.;

⁶⁴ Pervin Aksoy İpekçioğlu, “Türk Ceza Kanunu’nda Bileşik Suç”, *Ankara Üniversitesi*

5237 sayılı TCK'nın 43/1. maddesi kapsamında, aynı suç işleme kararıyla Kanun'un aynı hükmünün değişik zamanlarda birden fazla kez ihlal edilerek haksız menfaat temin edilmesi halinde ve aynı Kanun'un 43/2. maddesine göre de aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da zincirleme suça ilişkin hükümler uygulanacaktır. Fail, aynı suç işleme kastıyla hareket ederek ve farklı zaman dilimlerinde, aynı mağdura karşı birden fazla kez hileli hareketler sergileyerek haksız menfaat temin ederse ya da aynı anda karşısındaki birden fazla kişiye, aynı sözleri söyleyerek onları kandırmak suretiyle haksız menfaat temin ederse; zincirleme dolandırıcılık suçu oluşacaktır. TCK'nın 43/2. maddesi kapsamında, zincirleme suçun tespitinde önemli olan, sanığın hileli hareketlerini aynı anda bütün mağdurlara yapıp yapmadığıdır. Sanık, mağdurlara yönelik hileli hareketleri aynı anda gerçekleştirdikten sonra, mağdurlar, değişik tarihlerde haksız menfaati temin edip sanığa vermiş olsalar bile mağdur sayısınca suç oluşmayacak, zincirleme suç hükümleri uygulanacaktır.

⁶⁵ Bu çerçevede, fail, yapılan ilan üzerine, mağdurdan maddi bir menfaat istedikten bir süre sonra değişik nedenlerle yine maddi menfaat isterse ve mağdur her iki seferde de parayı faile gönderirse veya ilk seferinde para gönderdikten sonra yaptığı araştırma sonucunda ikinci sefer parayı göndermekten vazgeçerse, bu şekilde, ikinci seferde, icra hareketleri yarıda kalırsa, her iki durumda, eylemin, zincirleme olarak işlendiği kabul edilerek, TCK'nın 43/1. maddesi hükümleri uygulanacaktır.⁶⁶ Bu kapsamda; Fail, A kişisini internetten dolandırıp parasını aldıktan sonra, ertesi gün yine aynı kişiden, hileli hareketlerle para alır ise, diğer yasal koşulların bulunması halinde, zincirleme suç hükümleri gereğince nitelikli dolandırıcılık suçu oluşacaktır, fakat fail, A kişisini dolandırdıktan sonra, başka bir zaman diliminde, B kişisinden para alarak B kişisini dolandırırorsa, mağdur sayısınca iki ayrı suç oluşa-

Hukuk Fakültesi Dergisi, Yıl:2012, S.61, ss.43-67, s. 43.; Koca/Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 432.; İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 497.

⁶⁵ Diyarbakır BAM 8. C.D, 16.05.2022 tarih ve 2022/809; 2022/850 E. K.; Türkan Yalçın Sancar, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S:70, ss. 244-259., s. 250 vd.

⁶⁶ Diyarbakır BAM 8. C.D, 24.11.2021 tarih ve 2021/1425; 2021/1442 E. K., Erdener Yurtcan, Yargıtay Kararlarının Işığında Malvarlığına Karşı Suçlar, İstanbul, 2008, s. 100 vd.; Yargıtay 15. C.D, 11.03.2015 tarih ve 2013/9413; 2015/22368 E. K.; Yalvaç, s. 10 vd.

caktır, zira bu suçun mağduru, aleyhine haksız menfaat temin edilen kişidir. Fail, A ve B kişisine karşı hileli hareketlerini tek bir eylemle birlikte ve aynı anda yöneltirse, TCK'nın 43/2. maddesi çerçevesinde, zincirleme suç hükümleri uygulama alanı bulacaktır.⁶⁷

Fail A, internetten ilan verdikten sonra, fail B, birlikte suç işleme kararı icrası kapsamında, mağdurun gönderdiği parayı çekerse ve bu paradan kendisine pay alırsa, her iki failin de iştirak hükümleri çerçevesinde nitelikli dolandırıcılık suçundan sorumlu olduğu kabul edilecektir.⁶⁸

2. Sosyal Medya Araçlarının Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık

Sosyal medyanın, zaman içinde, hayatımızın temelini teşkil ettiğini, sosyal hayatımızın, dijital platformlarda sunulan dijital hayatlara dönüştüğünü söylemek, kaçınılmaz bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır. Bu dönüşüm, tanınmayan farklı kişilere daha kolay ulaşılmasını sağlamakta, içerisinde gizem ve teknik detayların bulunduğu bu ortamda, bireylerin daha fazla yanıltılması sonucunu doğurmaktadır.

Belirtilen sosyal medya araçlarının şifresini kırmak suretiyle haksız menfaat temin edilmek suretiyle dolandırıcılık suçunun işlenmesi, uygulamada sıkça görülmektedir. Facebook, Twitter, MSN, Skype gibi internet veri tabanlı sosyal paylaşım programlarından, farklı biri gibi tanıtılarak haksız menfaat temin edilirse,⁶⁹ eylem, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında kalacaktır.⁷⁰

Uygulamada, failin, mağdurun şifresini ele geçirerek ya da şifresini kırmak suretiyle, sosyal medya içeriğine girdiği, burada bulunan

⁶⁷ Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016, s. 230-232.

⁶⁸ Meral Ekici Şahin, "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayet", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2015, C:64, S:3, s. 649

⁶⁹ Dursun Eser, "Sosyal Medya Aracılığıyla İşlenen Suçlar (Geniş Anlamda Bilişim Suçları)", *Ceza Hukuku Dergisi*, 2014, C:9, S:24, s. 381.

⁷⁰ Johannes Wessels; Thomas Hillenkamp, *Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk*, (Çevirenler: Yener Ünver, Ali Kemal Yıldız, Özlem Yenerer Çakmut, Tepe Tepe, Ayhan Aygörmöz, Ozan Bektaşoğlu), Seçkin Yayınevi, Ankara, 2009, s. 104.; Gökhan Taneri, *Uygulamada Örnek Hükümlerle Dolandırıcılık Suçları*, Savaş Yayınevi, Ankara, 2017, s. 38 vd.

kişilerle sanki mağdurmuş gibi mesajlaştığı ve bu kişilerden para ya da başka bir maddi menfaat talebinde bulunduğu görülmektedir. Bu şekildeki dolandırıcılık türüne, “ortadaki adam saldırısı” da denilmektedir.⁷¹ Bu kapsamda; fail, mağdurun, sosyal medya şifresini ele geçirip, mağdur A’nın arkadaşları olan başka mağdurlardan para isterse ve bu mağdurlar da parayı faile gönderirlerse, öncelikle, sosyal medyaya izinsiz girme eylemi nedeniyle, kural olarak, TCK’nın 243/1. maddesi kapsamında, bilişim sistemine izinsiz girme suçu oluşacaktır. Buna karşın, sosyal medya sistemine girilirken; sistemin işleyişi engellenir veya bozulursa, TCK’nın 244/1. maddesindeki bilişim sisteminin işleyişini engelleme ve bozma suçu oluşacaktır. Fail, sosyal medyaya izinsiz girerken; sistemdeki verileri bozar, yok eder, değiştirir, şifreyi karmık suretiyle erişilmez kılar, sisteme veri yerleştirir veya var olan verileri başka bir yere gönderirse, bu durumda da TCK’nın 244/2. maddesindeki suç oluşacaktır. TCK’nın 244. maddesinde yer alan fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza, yarı oranında artırılır.⁷² Failin, başkasının sistemine girmek suretiyle başkalarından para isteyip aleyhlerine haksız menfaat temin ettiği mağdurlara karşı da gerçek içtima hükümleri çerçevesinde mağdur sayısınınca, TCK’nın 158/1-f maddesindeki nitelikli dolandırıcılık suçunu işlediği kabul edilecektir.⁷³

Fail, başkasının sosyal medya adresinden birden fazla mağdura yönelik olarak toplu mesaj göndermek suretiyle haksız menfaat temin ederse, fail açısından, TCK’nın 43/2. maddesi uygulanabilecektir. Buna karşın, fail, her bir mağdura yönelik olarak kısa aralıklarla da olsa ayrı ayrı mesaj atıp hileli hareketler sergileyerek haksız menfaat temin ettiği takdirde, kanaatimizce, diğer yasal unsurların da bulunması şartıyla, her bir mağdura yönelik olarak ayrı ayrı suçun işlendiği

⁷¹ Ufuk Gürçam, İnteraktif Dolandırıcılık, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2008, s. 98.

⁷² Sacit Yılmaz, “5237 sayılı TCK’nın 244. Maddesinde Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2011, S:92, s. 74.; Atalan, s. 430. 451-452. Yargıtay 8. C.D, 16.03.2015 tarih ve 2014/33504, 2015/13751 E. K.

⁷³ Umut Eker, “Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Suçları”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, Ocak-Şubat 2006, S: 62, s. 124.; Yargıtay 15. C.D, 15.01.2015 tarih ve 2014/22952; 2015/514 E. K.; Yargıtay 15. C.D, 19.01.2015 tarih ve 2013/7059; 2015/664 E. K.

kabul edilmelidir. Özellikle Alman hukukunda, Alman Federal Yüksek Mahkemesi, “doğal hareket tekliği” kavramı olarak nitelendirilen ve aralarında sıkı ilişki bulunan farklı hareketlerin tek bir hareket olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.⁷⁴

Doğal hareket tekliği, doğal anlamda birden fazla hareketin bulunması ihtimalinde bile, bu hareketlerin hukuken birlik oluşturması nedeniyle tek bir hareket olarak kabul edilmesidir.⁷⁵

Yargıtay hırsızlık ile ilgili kararlarında, doğal olarak tek olmayan fiillerin, hukuken tek bir fiil olarak kabul edilmesi gerektiği gerekçesiyle TCK’nın 43/2. maddesinin uygulanması gerektiğine hükmetmiştir.⁷⁶ Kanaatimizce, her bir mağdura ayrı ayrı mesaj atılarak haksız menfaat temin edilmesi olayında, fail, mağdurlara yönelik olarak ve ayrı ayrı hileli hareketler sergilemek suretiyle haksız menfaat temin etmektedir. Her bir mağdura yönelik hareketin yakın zaman aralıklarında diliminde olması nedeniyle, doğal hareket ilkesi kapsamında, eylemin, tek suç veya zincirleme suç kapsamında değerlendirilmesi sonucu doğmayacaktır. Failin birden fazla kişiye mesaj atması eylemi, zaman ve mekân yönünden birbirine yakın görünse bile aralarında sıkı ilişki bulunan eylemler niteliğinde kabul edilmemelidir. Örneğin Yargıtay 8. Ceza Dairesi, kararlarında farklı bankalara ait sahte kredi kartlarının kullanılması durumunda, suçun mağdurunun kartı basan banka olduğu kabul edilerek, farklı bankalara ait kartların aynı anda ve aynı zaman diliminde kullanılması durumunda bile banka sayısınca suç oluşacağını kabul etmiştir.⁷⁷ Bu çerçevede, mağdurların birbirine yakın olmadığı bir olayda, failin, mağdurlara kısa aralıklarla mesaj atarak haksız menfaat temin ettiği bir koşulda, eylemler arasında zaman birlikteliği bulunmadığı ve mağdur sayısınca suç oluşacağı kanaatini taşımaktayız.

⁷⁴ Soner Demirtaş, “Alman İctima Öğretisinde Doğal Hareket Tekliği”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl:7, S:28, Ekim, 2016, ss. 129-144, s. 130.

⁷⁵ Çetin Akkaya, “Suçların İctimai Bağlamında Fiil Tekliği”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl: 7, S:13, Haziran 2019, ss. 1-38, s.8., 12.

⁷⁶ “Cami ayakkabılığında bulunan mağdurların ayakkabısını çalmasında kuşku bulunmadığından, doğal olarak tek olmayan bu fiillerin, hukuken tek bir fiil olarak kabul edilmesi, bu fiilin birden fazla kişiye karşı işlenmesi nedeniyle 5237 sayılı TCK’nın 142/1-a maddesinden verilecek cezanın aynı Kanun’un 43. maddesinin 2. fıkrasının yollamasıyla, aynı maddenin 1. fıkrası uyarınca artırılması yerine mağdur sayısınca iki kez mahkûmiyet kararı verilmesi, Yargıtay 6. C. D. 23.02.2022 tarih ve 2021/7254; 2022/2258 E. K.”

⁷⁷ Yargıtay 8. C.D. 20.04.2022 tarih ve 2021/9109; 2022/6301 E. K.

Bu suçun oluşması için, failin, mağdura ait sosyal medya şifresini kırması gerekmektedir.⁷⁸ Şifrenin kırılmaması ve hileli hareketlerle haksız menfaat temin edilmesi durumunda, diğer yasal koşulların bulunması şartıyla, suçun oluştuğu kabul edilmelidir.⁷⁹

Bu eylemlerle ilgili olarak soruşturma yürütülürken, mağdurun ifadesinin alınması, mağdura, hangi internet sitesi aracılığı ile faille irtibat kurduğu, bu ilanın halen var olup olmadığı, söz konusu ilana istinaden para gönderip göndermediği, faili hangi telefon numarasından aradığı, hangi hesap numarasına para gönderdiği ve olaya ilişkin tanıklarının bulunup bulunmadığı sorulmalı, failin, ilan için giriş yaptığı internet sitesinin ilgili ekranının bir çıktısı dosyaya konulmalıdır. Bu ilan siteden kaldırılmış ise, ilanın bir örneği, 5651 sayılı Kanun kapsamında tanımlanan ve hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten ilgili yer sağlayıcıdan temin edilmeli ve varsa, mağdurun ödeme yaptığına dair makbuz ya da dekont evraka eklenmelidir. Para çekildiği belirtilen hesap numarası ile mağdurun, faille irtibat kurduğu telefon numarasının kime ait olduğu araştırılmalıdır. Fail, gönderilen parayı bankadan ya da bankamatikten çekmiş ise, buna dair görüntü kayıtlarının olup olmadığı ile zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı araştırılmalıdır. Servis sağlayıcılardan, olayın gerçekleştiği zaman diliminde, failin modeminin aktif olup olmadığı, aktif ise, hangi IP adresi ile internete bağlandığı, bu saatler arasında failin modemi aktif değil ya da başka bir IP adresi kullanılıyor ise, söz konusu IP adresinin, kim tarafından kullanıldığına talep edilmesi ve gerekli görüldüğü takdirde uzman bilirkişiden rapor alınması gerekmektedir.⁸⁰

D. Nitelikli Dolandırıcılık Suçunda Yaptırımın Belirlenmesi

Bu suç tipinde, temel cezanın belirlenmesi, haksız menfaat miktarının kesin olarak belirlenmesine bağlı olduğundan, bu miktarın kesin olarak belirlenmesi zorunludur. Zararın tespitinde, zincirleme olan suçlar da dâhil olmak üzere, toplam menfaat miktarı dikkate alınmalıdır. Teşebbüs aşamasında kalan eylemlerde, fail, haksız olarak istediği

⁷⁸ Diyarbakır BAM 8. C.D, 17.11.2021 tarih ve 2021/1453; 2021/1429 E. K.; Yargıtay 15. C.D, 16.04.2015 tarih ve 2013/10583; 2015/23794 E. K.

⁷⁹ Yargıtay 8. C.D, 04.03.2015 tarih ve 2014/21911; 2015/12995 E. K.

⁸⁰ Yargıtay 15. C.D, 18.02.2015 tarih ve 2015/1963; 2015/20840 E. K.

parayı mağdura söylemiş ise, bu miktarın esas alınması gerekirken, istenilen para mağdura söylenmeden durum ortaya çıkmış ise, temel gün para cezası, 5 gün olarak belirlenecektir.

TCK'nın 158/1-f, son maddesine göre, temel ceza, 4 yıldan 10 yıla kadar hapis cezası ve suçtan elde olunan haksız menfaatin iki katından az olmayacak şekilde belirlenecektir. Buna göre tespit edilecek gün sayısı üzerinden arttırma ve eksiltmeler yapıldıktan sonra ortaya çıkacak sonuç gün sayısı ile bir gün karşılığı olmak üzere, aynı Kanun'un 52. maddesi uyarınca, 20-100 TL arasında takdir olunacak miktarın çarpılması neticesinde sonuç adli para cezası belirlenecektir.

Fail, mağdurun hıyileyle zararına sebebiyet verdiği bir olayda, fail bu zararın bir kısmını, yargılama sırasında karşılarsa bile, haksız menfaatin tespitinde, baştaki zarar miktarı esas alınacaktır. Zararı kısmi gide-ren fail hakkında, koşullarının bulunması halinde, ancak TCK'nın 168. maddesi gereğince etkin pişmanlık hükümleri uygulanabilecektir.⁸¹

Örneğin, haksız menfaat miktarının 1.000 TL olduğu bir olayda, temel ceza açısından gün para cezası belirlenecekse ve daha sonra, belirlenen bu gün para cezası, TCK'nın 52/2. maddesi gereğince 20 TL üzerinden adli para cezasına çevrilecekse, gün para cezası, asgari haddenden ve 100 gün olarak belirlendikten sonra, gerekli olan artırım ve indirimler bu miktar üzerinden yapılacaktır. Daha sonra, belirlenen bu gün para cezası, adli para cezasına çevrilecektir. Söz konusu bu miktar, haksız menfaat miktarının iki katından az da olsa, sonuç ceza, menfaatin iki katına çıkartılmayacaktır ve belirlenen bu ceza, sonuç ceza olarak kabul edilecektir.⁸²

III. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU

A. Banka Kartı, Kredi Kartı ve Kart Hamili Kavramları

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun konusu olan banka veya kredi kartları kavramları ile ilgili tanımlamalara, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 3/e maddesinde

⁸¹ Yargıtay 15. C.D, 15.05.2017 tarih; 2014/25321; 2017/10813 E. K.

⁸² Yargıtay 15. C.D, 18.05.2017 tarih; 2014/24507; 2017/11094 E. K.

yer verilmiştir.⁸³ Buna göre, banka kartı, mevduat hesabı veya özel cari hesapların kullanımı dâhil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlayan kart olarak ifade edilmektedir.⁸⁴ Banka kartı sayesinde ve banka tarafından sunulan şifre ile bankacılık işlemlerinin bizzat kart hamili tarafından yürütülmesi ve banka nezdindeki hesaba ulaşılması sağlanmaktadır.⁸⁵

Kredi kartı ise, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kart veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarası olarak tanımlanmıştır.⁸⁶ Kredi kartı ile ödeme yapmadan mal veya hizmet alınabileceği gibi nakit para çekme imkânı da bulunmaktadır.⁸⁷ Banka veya kredi kartının mülkiyeti bankaya ait olsa da, kullanım hakkı, kartın hamiline aittir.⁸⁸ En genel anlamda kredi kartı, bankalar ve kart çıkarmaya yetkili kuruluşların, müşterilerine belirli limitler dâhilinde açtıkları krediler ile nakit kullanmaksızın mal veya hizmet alımı veya nakit kredi çekme olanağı sağlamak için verdikleri ödeme aracı olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, kredi kartlarının, ödeme aracı ve kredi aracı olarak kullanıldığı ifade edilebilir.⁸⁹ Kredi kartı sayesinde, para bulundurma yükünden kurtulan bireyler, bir anlamda, ödeme gününe kadar, faiz ödemeden taksitle kredi kullanmış olmaktadır.⁹⁰

Bu sistemde, kredi kartını çıkaran banka veya kurum, kart hamili ve üye işyerinden oluşan üç taraf vardır. Kart hamili, kart hizmetinden yararlanması gereken kişidir.⁹¹ Kartın, mülkiyeti bankaya ait olduğu için, TCK'da yer alan "kart sahibi" ifadesi yerine, "kart hamili" ifadesinin kullanılması daha doğrudur.⁹² Kart çıkaran kuruluş ise, 5464

⁸³ Özbek/Doğan/Bacaksız; Tepe, s. 1002-1004.

⁸⁴ Özbek/Doğan/Bacaksız; Tepe, s. s. 1003.

⁸⁵ Dülger, Bilişim Suçları, s. 427-428.

⁸⁶ Nurullah Aydın, Türk Suç ve Ceza Hukuku Genel ve Özel Hükümler, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009, s. 385.; Özbek; Doğan; Bacaksız; Tepe, s. 1003.; Dülger, Bilişim Suçları, s. 428.

⁸⁷ Mustafa Ekinci, Ceza Hukuku Uygulamasında Banka ve Kredi Kartları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2002, s. 13-20.

⁸⁸ Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 1004.

⁸⁹ Mustafa Ekinci, Açıklamalı, Gerekçeli 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2006, s. 10 vd.

⁹⁰ Özbek; Doğan; Bacaksız; Tepe, s. s. 1004.

⁹¹ Yaşar; Gökcan; Artuç, Yorumlu, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2014, s. 7342.; Taşkın, s. 6; Kurt, s. 68.; Özbek; Doğan; Bacaksız; Tepe, s. 1005.

⁹² Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, 1006.

sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında, banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz bankalar ile diğer kuruluşlar olarak tanımlanmıştır.⁹³

Banka veya kredi kartları, gelişen teknolojinin sonucu olarak yeni dönemdeki dijital materyaller olarak karşımıza çıkmaktadır. Değişen bu teknoloji karşısında da farklı suç tipleri ihdas edilme yoluna gidilmiştir.⁹⁴

5464 sayılı Kanun'un 4. maddesinde; kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetleri için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'ndan izin alınması gerektiği ifade edilmiştir. Kanun'un 3. 4. ve diğer maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, banka veya kredi kartı çıkarmanın, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluşunun izin verdiği banka veya kredi kuruluşlarına ait olduğu ifade edilebilecektir.

5464 sayılı Kanun'un 3. maddesinde, kartlı sistem kuruluşu, banka kartı veya kredi kartı sistemi kuran ve bu sisteme göre kart çıkarma veya üye işyeri anlaşması yapma yetkisi veren kuruluşları, kart çıkaran kuruluş ise, banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz bankalar ile diğer kuruluşları, şeklinde tanımlanmıştır. Uluslararası kartlı sistem kuruluşları ile kartı çıkaran kuruluşlar arasında yapılan lisans sözleşmesi ile kartı çıkaran kuruluş, kartı basma yetkisine sahibi olduğu gibi ilgili sistem kuruluşlarının logolarını da kullanma hakkına sahip olmaktadır. Dünyada, Amerikan Express, Japan Credit Bureau, Diners Club, Master Card ve Visa şeklinde kartlı sistem kuruluşları bulunmaktadır.⁹⁵

⁹³ Oğuzhan Buhur, Tüketici Kredisi Açısından Kredi Kartı Uygulaması, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2004, s. 26., Eyüp Yılmaz, Türkiye'de Kredi Kartı Uygulaması ve Ekonomik Etkileri, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 2000, s. 12.

⁹⁴ Akbulut, "Bilişim Suçları", s. 547; Eylem Baş, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015, s. 91.; Muammer Ketizmen, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s. 36.; Ramazan Doğan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, s. 2.; Ahsen Kaya/Umut Erdar Bilgin/Abdullah Mollaoğlu/Aytaç Koçak/Ekin Özgür Aktaş, "Türkiye Genelinde Bilişim Yolu İle İşlenen Dolandırıcılık Suçu" İzmir, Temmuz, 2013, s. 101-105. 187057 (dergipark.org.tr) (erişim tarihi: 22/12/2021)

⁹⁵ Mehmet Emre Yıldız, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s. 31-33.; Ömer Teoman, Hukuki Yönden Kredi Kartı Uygulaması, 2. Baskı, İstanbul, 1996, s. 17.; Sedat Yetim, Kredi Kartları ve Tüketici Kredileri, Sermaye Piyasası Kurumu Yayınları, Ankara, 1997, s. 55.

Banka veya kredi kartları, nakit ve kredi ihtiyaçları için kullanılırken, belli bir şifre ve yöntem esasına göre korunmaktadır. Kartların güvenliği de kartı çıkaran kurum tarafından sağlanmaktadır. Kartlar, kişiye özel olarak hazırlanmakta ve sadece ilgilisinin kullanması için, kart sahibine gönderilmektedir.

Bankaların maddi varlığı olan kartların sistemsel açıklarından yararlanan kişilerin, zaman zaman kart sahipleri aleyhine haksız menfaat temin ettikleri görülmektedir. Uygulamada, kartların fiziki olarak kaybolması, çalınması, gasp edilmesi, hileyle ele geçirilmesi, emaneten verilmesine rağmen iade edilmemesi, kart şifrelerinin başkaları tarafından hukuka aykırı olarak ele geçirilmesi, kart bilgilerinin ele geçirilmesi suretiyle kartın içeriğine ulaşılması ve bilgisayar veya diğer verilere hukuka aykırı ulaşılarak kart ve hesap bilgilerinin ele geçirilmesi şeklinde yöntemler uygulanarak haksız menfaat temin edilmektedir. Bu yöntemler, zaman ilerledikçe gelişmekte, toplumun, dijital saldırılara hedef olma riski de artmaktadır.

İnternet, bilişim ve kart güvenliği sorunsalının ortaya çıktığı bir bağlamda, bu güvenliği sağlayacak mekanizmalarının sürekli yenilenmesi, sistemsel açıkların bırakılmaması ve suçla mücadele için bilişim ve teknik anlamda donanımların geliştirilmesi kaçınılmaz olarak görülmektedir.

B. TCK'nın 245/1. Maddesi Kapsamında Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçunun Unsurları

Bankacılık işlemlerinin, buna bağlı olarak banka ve kredi kartları faaliyetlerinin, banka ve hesap sahibi arasında oluşturulan bir güven ve teknik şifreleme esasına dayalı olarak yürütüldüğü dikkate alındığında, bu güvenin korunması, mülkiyeti bankaya ait olan kartların, donanımsal olarak sistemli bir teknik alt yapıya kavuşturulması, kopyalama, çalınma ve diğer saldırılara maruz kalındığında, kullanıcıların hukuksal olarak en üst düzeyde korunması önem arz etmektedir.

Bilişim suçları, 14.06.1991 tarih ve 3765 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan değişiklik sonrası, mülga 765 sayılı TCK'ya 525. maddeden sonra gelen 11. fıkranın eklenmesiyle hukuk sistemimizdeki yerini almıştır.⁹⁶

⁹⁶ Dönmezer, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, s. 520; Ayşe Nuhoğlu, Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, Analiz Basım Yayın, İstanbul,

TCK'nın 245. maddesinde 29.06.2005 tarih ve 5377 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle, maddeye 2. ve 4. fıkralar, 06.12.2016 tarih ve 5560 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle de 5. fıkra eklenerek madde, bugünkü duruma gelinmiştir.⁹⁷

TCK'nın 245. maddesinin 1. fıkrası; kartın rıza dışında kullanılması, 2. fıkrası; sahte kart üretilmesi, satılması, satın alınması, devredilmesi veya kabul edilmesini, üçüncü fıkrası; sahte olarak oluşturulan kartın kullanılmasını, dördüncü fıkrası, şahsi cezasızlık hallerini, beşinci fıkrası da TCK'nın 168. maddesine atıf yapan etkin pişmanlık hükümlerini düzenlemektedir.

Bu suç, ⁹⁸ kart veya kart bilgilerinin ön planda olduğu ve bilişim alanında düzenlenen teknik⁹⁹ ve aslında, dolandırıcılık, hırsızlık ve güveni kötüye kullanma suçlarının, banka veya kredi kartı ile işlenmesi durumunda uygulanan özel bir suç tipidir.¹⁰⁰

Madde gerekçesine göre, madde, banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle bankaların veya kredi sahiplerinin zarara sokulmasını, bu yolla çıkar sağlanmasını önlemek ve failleri cezalandırmak amacıyla kaleme alınmıştır. Banka kartı, bankanın kurduğu sisteme hukuka uygun olarak girmeyi sağlamaktadır. Bu kart, saptanan ve kart sahibince bilinen bir numara marifetiyle, banka görevlisinin yardımı olmadan, kart sahibinin kendi hesabından para çekmesini sağlamaktadır. Kredi kartları ise, banka ile kendisine kart verilen kişi arasında yapılmış bir sözleşme gereğince, kişinin bankanın belirli koşullarla sağladığı kredi olanağını kullanmasını sağlayan araçtır. İşte bu kartların kötüye kullanılmaları, söz konusu maddede suç olarak tanımlanmıştır.¹⁰¹

2002, s. 281; Ali Osman Özdilek, Uygulamadan Örnek Olaylarla Bilişim Suçları ve Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2006, s. 168.; İsmail Ergün, Siber Suçların Cezalandırılması ve Türkiye'de Durum, s. 75; Taşkın, s. 6.; Köksal Bayraktar, Banka ve Kredi Kartlarının Doğurduğu Ceza Hukuku Sorunları, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, Beta Yayınevi, İstanbul, 2000, s. 200 vd. ; Sacit Yılmaz, "Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2010, S. 87, s. 264-265.; Tezcan; Erdem, Önok, 16. Baskı, s. 1034.

⁹⁷ Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 998.

⁹⁸ Parlar, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, s. 277.

⁹⁹ Parlar, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, s. 277.

¹⁰⁰ Kurt, s. 179.; Koca; Üzülmmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 827.

¹⁰¹ Taşdemir, s. 317.; Koca; Üzülmmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 827-828.

Maddeye göre, aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilen hareketler bu suçu oluşturmaktadır:

a-Başkasına ait bir banka veya kredi kartının, her ne suretle olursa olsun ele geçirilmesinden sonra, sahibinin rızası bulunmaksızın kullanılması veya kullandırılması ve bu suretle failin kendisine veya başkasına haksız yarar sağlaması.

b-Aynı fiilin, aynı koşullarla sahibine verilmesi gereken bir banka veya kredi kartının bunu elinde bulunduran kimse tarafından kullanılması veya kullandırılması; söz gelimi kartı sahibine vermekle görevli banka memurunun kartı kendi veya başkası yararına kullanması.

Aslında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının tümünü de içeren bu fiillerin, duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla, bağımsız suç hâline getirilmeleri uygun görülmüştür.¹⁰²

Maddenin üçüncü fıkrası; başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimsenin, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlaması durumunda cezalandırılmasına dair hükümleri düzenlemektedir. Bu düzenleme ile oluşturulan sahte kartın kullanımı cezalandırmaktadır.¹⁰³

Başkasına ait banka veya kredi kartının, her ne suretle olursa olsun ele geçirilmesinden sonra, kart sahibinin rızası olmaksızın kullanılması veya kullandırılması halinde, TCK'nın 245/1. maddesindeki suç oluşacaktır. Bu şekilde, "Her ne suretle olursa olsun" ifadesinin kullanılmasındaki amacın bir bileşik suç yaratılması olmadığı ifade edilmektedir. Bu kapsamda, bu maddedeki suçun oluşması için rıza dışı kullanılan kartın, bir suç sonucu ele geçmesi aranmayacaktır. Bununla birlikte, kart, suç oluşturan bir eylem sonucu ele geçirildikten sonra ayrıca kullanılır ise, kartın ele geçiriliş şekline göre gerçek içtima hükümlerine göre ayrı bir suç oluşacaktır.¹⁰⁴

¹⁰² Özбек/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 998.

¹⁰³ Tezcan/Erdem/Önok, s. 1025.; Yılmaz, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", s. 828.

¹⁰⁴ Fahri Gökçen Taner, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç Mudur?", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara,

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun konusu, banka veya kredi kartlarıdır. Bu kartlar dışındaki kartlar, madde kapsamı dışındadır.¹⁰⁵ Söz konusu suç, bilişim suçu olarak düzenlenmiş olsa bile, daha çok topluma karşı işlenen bir suç olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda; suçla korunan hukuki yarar, karma bir özellik gösterip, bilişim, banka ve toplum güvenliği ile kişilerin mal varlığı değerlerini korumak olarak ifade edilebilecektir. Bazı yazarlar, bu suçun, salt malvarlığına karşı işlenen bir suç olarak kabul edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.¹⁰⁶ En genel anlamda, kasten işlenebilen bu suçla korunan hukuki yarar, kişilerin mal varlığı değerleri ile kartlı ödeme sistemlerinin ve bu şekilde kamu güveninin sağlanması olarak değerlendirilebilir.¹⁰⁷

Suçun faili, herkes olabilirken, suçun mağduru, kart hamili olan gerçek veya tüzel kişilerdir.¹⁰⁸ Bu çerçevede, suçun mağdurunun toplum, suçtan zarar gören kişinin kart sahibi olarak ifade edilmesi gerektiğini ileri sürenler de bulunmaktadır.¹⁰⁹ Suçun konusu, sadece banka veya kredi kartları olduğu için, banka veya kredi kartları dışındaki kartların hukuka aykırı olarak kullanılması durumunda, belirtilen suç oluşmayacaktır. Alman Ceza Kanunu'nda ise, ödemeyi yapan bankanın mağdur olduğu kabul edilmiştir.¹¹⁰ TCK'nın 245/2 ve 245/3.

2007, C:56, S:2, ss. 75-81.; Süheyl Donay, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Beta Yayınevi, İstanbul, 2007, s. 355.; Erdoğan, s. 295., Malkoç, s. 2093., Özbek; Doğan; Bacaksız; Tepe, s. 1006.

¹⁰⁵ Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 1002.

¹⁰⁶ Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 999.; Taşdemir, s. 318; Yıldız, s. 103.

¹⁰⁷ Yener Ünver, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2003, s. 436-450; Esen, Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar- Belgede Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, s. 648.; İbrahim Şahbaz, Açıklamalı Ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016, C:2, s. 2762.; Güneş Okuyucu Ergün, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması", Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, s. 1067, <http://e-dergi.marmara.edu.tr/maruhad/issue/viewFile/5000001567/5000000641>, (erişim tarihi: 11/12/2021); Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11. Baskı, s. 656.; Koca; Üzülmüş; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 79-82; M. Emin Artuk/Ahmet Gökçen/M. Emin Alşahin/Kerim Çakır/Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, s. 287

¹⁰⁸ Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 1005.

¹⁰⁹ Tuğrul Katoğlu, "Banka ve Kredi Kartlarının Kullanımı ile İlgili Suçlar", Hukuki Açından Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, Bankalararası Kart Merkezi (BKM) Yayını, 23-25 Ekim 2009, s. 37.

¹¹⁰ Feridun Yenisey; Plagemann, Goßfried, Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch (StGB), 2. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2015, s. 391-392.

maddesindeki suçların mağduru ise, kartı basma yetkisine sahip olan bankadır. Bu ihtimalde, adı geçen mağdurun, kamu davasına katılma hakkı olması nedeniyle, bu hususta, bankaların, kamu davasına katılmak isteyip istemediklerinin sorulması gerekmektedir.¹¹¹ Buna karşın, TCK'nın 245/1. maddesinde düzenlenen suçla ilgili yapılan yargılamaya, kartı basma yetkisine sahip olan bankanın katılma hakkı bulunmamaktadır. Bankanın kartı üretmesi veya kart hamiline daha sonra ödeme yapmakla yükümlü olması hususları, bankanın belirtilen suçtan doğrudan zarar gördüğü anlamına gelmeyecektir.¹¹² Buna karşın, banka tarafından üretilen banka veya kredi kartının, kartın sahibi olan ve bankanın muhatap olarak kabul ettiği kart hamiline tesliminden önce ele geçirilmesi suretiyle menfaat temin edilmesi halinde, suçun mağduru, kartın teslim edileceği kişi değil, ilgili banka olacaktır. Bu koşulda, mağdur banka olduğuna göre, örneğin, kart sahibi adına, iki farklı bankaya ait ve iki kartın, kart sahibine teslim edilmeden önce kullanılması halinde; banka sayısınca, TCK'nın 245/1. maddesindeki suç oluşacaktır. Bu kartlar, değişik zamanlarda, birden fazla kez kullanılır ise, banka sayısınca iki kez, TCK'nın 245/1, 43/1. maddesindeki suç oluşacaktır.

Bankanın maddi varlığı olan banka veya kredi kartından kart hamilinin rızası dışında harcama yapılması eyleminde, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında nitelikli dolandırıcılık suçu değil aynı Kanun'un 245. maddesi kapsamında banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun unsurları oluşacaktır.

Banka veya kredi kartının; hukuka aykırı olarak ele geçirilmesi halinde örneğin, kartın çalınması, hileyle alınması veya gasp edilmesi durumunda, fail, menkul bir mal olarak kabul edilen kart nedeniyle, bu suçlardan sorumlu tutulurken, suça konu kart, ayrıca kullanılmış ise, gerçek ictima hükümleri gereğince, banka veya kredi kartlarını kötüye kullanma suçundan da sorumlu tutulacaktır. TCK'nın 245/1. maddesindeki suçun oluşması için kart ele geçirildikten sonra yarar sağlamaya yönelik icrai hareketlere başlanması gerekir, kullanıma yönelik icrai hareketler yoksa, TCK'nın 245. maddesindeki suç oluş-

¹¹¹ Yargıtay 8. C.D, 21/10/2019 tarih ve 2018/1823; 2019/12600 E. K.

¹¹² Yargıtay 8. C.D, 17/10/2019 Tarih ve 2018/873, 2019/12550 E. K.; Özbek; Doğan; Bacaksız; Tepe, s. 1017.

maz. 245. madde, yazılış tarzı itibariyle, banka ya da kredi kartının failin eline hukuka uygun yollardan geçmesi halinde doğabilecek duraksamaları gidermek istemiş ve bu ele geçirme hukuka uygun olsa bile, kartın rıza dışında kullanımı halinde, söz konusu suç oluşacaktır.

TCK'nın 245/1. maddesinde düzenlenen suç, kural olarak kart hukuka uygun yollarla ele geçirilmiş ve daha sonra kullanılmış ise oluşacaktır. Bu maddede kullanılan kart, sahte değil, gerçek bir kart olmalıdır.¹¹³ Kartın sahte olması durumunda, TCK'nın 245/2-3. maddeleri gündeme gelecektir.¹¹⁴

Sahte olarak üretilen kart nedeniyle, banka sayısınca, TCK'nın 245/2. maddesi, bu kartın alışverişte kullanılması halinde de ayrıca, banka sayısınca TCK'nın 245/3. maddesi uygulanacaktır. Sahte kart üretme veya bulundurma suçunun mağdurunun banka olması nedeniyle, sahte olarak üretilen kartlar farklı bankalara aitse, banka sayısınca suç oluşacaktır. Aynı şekilde, sahte olarak üretilen bir bankaya ait kart, aynı suç işleme kastıyla değişik zamanlarda kullanılır ise, fail hakkında, TCK'nın 43/1. maddesi kapsamında zincirleme suç hükümleri uygulanacaktır.¹¹⁵ Kanaatimizce, TCK'nın 245/2 ve 245/3. maddelerinde düzenlenen suçların mağdurunun banka olması, bir kartın kullanılması sonucunda birden fazla bankanın aynı anda mağdur olamayacağı dikkate alınarak, bu koşulda, TCK'nın 43/2. maddesi uygulanamayacaktır. Buna karşın, TCK'nın 245/1. maddesindeki suçun mağduru kartı kullanılan hesap sahibi kişi olarak kabul edilmesi nedeniyle,¹¹⁶ tek bir mağdura ait birden fazla kartın aynı zaman diliminde kullanılması durumunda, tek suç oluşacak, bu kartlar, aynı suç işleme kastıyla değişik zamanlarda kullanılır ise, fail hakkında, TCK'nın 43/1. maddesi kapsamında zincirleme suç hükümleri uygulanacaktır.¹¹⁷ Bu ihtimalde de, banka kartının tek kişiye ait olması ve

¹¹³ Veli Özer Özbek, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", s. 1028.

¹¹⁴ Mahmutoglu, "Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından İnternet Süjelerinin Ceza Sorumluluğu", s. 874; Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 1009; Yaşar/Gökcan/Artuç, Yorumlu, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, s. 6802.; Koca; Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 828; Yılmaz, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", s. 269.

¹¹⁵ Yargıtay 8. C.D, 14.10.2019 tarih ve 2019/11632; 2019/12206 E. K.; Yargıtay 8. C.D, 12.10.2021 tarih ve 2021/7036; 2021/18929 E. K.

¹¹⁶ Erdoğan, s. 300.; Yargıtay 8. C.D, 04.12.2019 tarih ve 2019/14961, 2019/14232 E. K.

¹¹⁷ Yargıtay 8. C.D, 02.12.2019 tarih ve 2018/4960; 2019/14025 E. K.

suçun mağdurunun kart hamili olması nedeniyle, aynı anda ve birden fazla mağdura yönelik haksız menfaat temin edilemeyeceği dikkate alınarak, bu koşulda da, TCK'nın 43/2. maddesi uygulanamayacaktır.

Kart kullanılmasına rağmen, failin, söz konusu kullanıma baştan itibaren bütün yönleriyle rıza gösterdiğinin ispat edilmiş olması halinde, suçun yasal unsurları oluşmayacaktır. Failin, buna ilişkin bir iddiasının bulunması halinde, rızanın bulunup bulunmadığı kesin olarak belirlendikten sonra sonuca ulaşılmalıdır. Kart, failin elinde ne şekilde bulunursa bulunsun, mağdur, söz konusu kartın tamamen veya kısmen kullanımına baştan itibaren rıza göstermemiş ise, suçun oluştuğu kabul edilecektir. Bununla birlikte, mağdur, kartın kullanımına kısmen rıza göstermiş olmasına rağmen, fail, karttan daha fazla kullanım gerçekleştirmiş ve bu durum ispat edilmiş ise, bu nedenle de failin sorumluluğu cihetine gidilecektir. Failin, kart hamilinin rızası olmadan kartı kullanmasından sonra, mağdurun sonradan rıza göstermesi, eylemi, suç olmaktan çıkarmayacaktır. Burada söz konusu olan rıza, suçun tipiklik unsurunu ifade etmektedir. Bu çerçevede, kart hamilinin rızasının bulunmaması koşulu, bir hukuka uygunluk sebebi olmaktan ziyade, suçun yasal unsuru olarak değerlendirilmelidir. Mağdurun, kart kullanımına ilişkin baştan itibaren rızasının varlığının tespiti halinde, fail hakkında, eylemin kanunda suç olarak tanımlanmadığı gerekçesiyle, 5271 sayılı CMK'nın 223/2-a maddesi gereğince beraat hükmü tesis edilmelidir.

Kartı kullanan fail, söz konusu işlem nedeniyle kendisi veya başkası lehine bir yarar sağlamamış ise, örneğin, yapılan harcama sonucu, ürün faile teslim edilmemiş veya yapılan işlem iptal edilmiş ise, TCK'nın 158/1-f maddesindeki hazırlık hareketi ve icra hareketi değerlendirilmesinden farklı olarak, eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilecektir.¹¹⁸

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu, diğer suç tipleri ile yakın bir ilişki içindedir. Bu kapsamda;

Fail, baştan itibaren kurduğu düzenekle, mağdurun kartını bankamatikte sıkıştırıp kartı ele geçirmiş ise, bu eylem, hırsızlık suçu

¹¹⁸ Adem Sözüer, "Suça Teşebbüs", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul, 1993, s. 335; Ziya Koç, TCK'nın 245. maddesinde Düzenlenen Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2011, s. 94.

kapsamında kalır, çünkü fail burada kartı mağdurdan gizli olarak almaktadır ve onun iradesini etkileyecek hileli bir davranış sergilememektedir.¹¹⁹ Fail, kartı çaldıktan sonra bir de kullandıysa, bu durumda, gerçek içtima hükümlerine göre, TCK'nın 245/1 ve 141. veya 142. maddeleri uygulanacaktır.¹²⁰ Zira Yargıtay Ceza Genel Kurulu; TCK'nın 245. maddesi ile birlikte gerçek içtima hükümleri çerçevesinde, ayrıca, hırsızlık ya da dolandırıcılık suçlarının oluşacağını, kartın ele geçirilip kullanılmadığı durumlarda; sadece dolandırıcılık veya sadece hırsızlık suçlarından hüküm kurulacağını, kartın ele geçirilmesi için icra hareketlerine başlanılmış ama kart engel nedenlerden dolayı ele geçirilememiş ise hırsızlığa veya dolandırıcılığa teşebbüs suçlarının oluşacağını belirtmiştir. Buna göre, Yargıtay Ceza Genel Kurulu, failin, kurduğu düzenek ile ATM'ye para çekmek için gelen mağdurun şifresini öğrenmek suretiyle kartını ele geçirip harcama yapması durumunda, ekonomik değeri bulunduğu kuşku bulunmayan menkul mal niteliğindeki banka kartı ile başka bir ATM cihazına gidip para çekmesi şeklinde gerçekleşen eylemin, banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçunun yanında hırsızlık suçunu da oluşturacağını kabul etmektedir.¹²¹

Yargıtay Ceza Genel Kurulu, kartın ele geçirilmesi aşamasına kadarki eylemlerin, başka bir suç teşkil etmesi durumunda, bu aşamaya kadar olan eylemlerin, yasadaki karşılığı ne ise, failin, o suç nedeniyle cezalandırılacağını, 245/1. maddesindeki suçun oluşması için, kart ele geçirildikten sonra, yarar sağlamaya yönelik icrai hareketlere başlanması gerektiğini ve bu çerçevede, failin kurduğu düzenek sayesinde, para çekmek için bankamatike gelen mağdura ait kredi kartını, sıkıştığı ATM'den gizlice alma eyleminin, hırsızlık suçunu oluşturduğunu ifade etmiştir.¹²²

Failin kartı rızayla emaneten alıp uzun süre vermemesi eylemi, güveni kötüye kullanma suçunu, aldığı bu karttan, hakkı olmadığı

¹¹⁹ Volkan Maviş, "Dolandırıcılık Suçunun Hile Unsuruna İlişkin Sorunlar", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Malatya, 2015, C:1, s. 606.; Muzaffer Hatipoğlu, Açıklamalı Yeni İçtihatlarla 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2010, C:3, s. 2533.; Yargıtay 8. C.D, 24.06.2019 tarih ve 2017/23937; 2019/8782 E. K.

¹²⁰ Yargıtay 8. C.D, 03.03.2015 tarih ve 2014/21028, 2015/12900 E. K.

¹²¹ Yargıtay C.G.K, 30.03.2010 tarih ve 2010/65; 2009/177761 E. K.

¹²² Yargıtay C.G.K, 2010/11-17; 2010/65 E. K.

halde para çekmesi eylemi ise, ayrıca, TCK'nın 245/1. maddesindeki suçu oluşturacaktır.¹²³

Fail, mağdurun kartını, mağdura cebir ve tehdit uygulamak suretiyle ele geçirmiş ise, bu eylem, yağma suçu kapsamında kalır, çünkü fail burada kartı mağdurdan zorla almaktadır.¹²⁴ Eğer fail, kartı bu şekilde aldıktan sonra, karttan, para çekerse veya kartla alışveriş yaparsa, gerçek içtima hükümleri çerçevesinde, hem yağma suçu hem de TCK 245/1. maddesindeki suç oluşacaktır.¹²⁵

Fail, mağdurun yanına yardım etme bahanesiyle yaklaşıp mağdurun elinden kartı hileyle alırsa, buraya kadarki eylem, diğer koşulların bulunması halinde, dolandırıcılık suçu kapsamında kalır, çünkü fail burada, ekonomik bir değeri olan kartı hileyle ve mağdurun iradesini sakatlayarak almaktadır.¹²⁶ Eğer fail, kartı bu şekilde aldıktan sonra, karttan para çekerse veya kartla alışveriş yaparsa, gerçek içtima hükümleri çerçevesinde hem dolandırıcılık suçu hem de TCK 245/1. maddesindeki suç oluşacaktır.¹²⁷ Kartın hileyle alınmasından sonra kart kullanılmamış ise, yasal koşulların bulunması halinde, eylem, salt dolandırıcılık suçu kapsamında kalacaktır.¹²⁸

Failin, mağdurun kartını alıp kullanmaya yönelik hareketi bulunmayıp, hedefinin sadece paraya yönelik olması, menkul mal niteliğinde olan paranın, zilyedinin rızası dışında alıkonulmak istenmesi durumunda, hırsızlık suçunun tartışılması gerekecektir.¹²⁹ Örneğin; mağdurun, ATM'den para çektiği sırada, yanına gelen failin, bankamatikte bekleyen mağdura yardım etmek bahanesiyle, paranın içeride sıkışmasını sağladıktan sonra çektiği olayda, hırsızlık suçu oluşacaktır. Çünkü failin buradaki amacı kartı almaya yönelik değil, şifresini mağdurun girdiği karttaki parayı almaktır.¹³⁰

Failin, katılan tarafından başka birinin hesabına havale edilmek

¹²³ Yargıtay 8. C.D, 26.09.2019 tarih ve 2018/443, 2019/11423 E. K.

¹²⁴ Yargıtay 8. C.D, 24.06.2019 tarih ve 2017/23819; 2019/8778 E. K.

¹²⁵ Özbek; Doğan; Bacaksız; Tepe, s. 1018.

¹²⁶ Yargıtay C.G.K, 10.04.2018 tarih ve 2014/8-412; 2018/160 E. K.

¹²⁷ Özbek; Doğan; Bacaksız; Tepe, s. 1018.; Aksi görüş için bkz.; Dülger, Bilişim Suçları, s. 254-255.; Kurt, s. 164.

¹²⁸ Yargıtay 8. C.D, 25.04.2014 tarih ve 2013/11896, 2014/10721 E. K.

¹²⁹ Başbüyük, s. 157; Ersan Şen, "Hırsızlık Suçları", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2012, S:3, s. 325

¹³⁰ Yargıtay 8. C.D, 24.06.2019 tarih ve 2017/25392; 2019/8705 E. K.

üzere zilyetliği devredilmeksizin verilen parayı, kendi hesabına aktarması eylemi, TCK'nın 142/2-e maddesi gereğince bilişim sistemlerinin aracı kılınması suretiyle hırsızlık suçunu oluştur. Çünkü bu ihtimalde, suç işlenirken başkasına ait bir banka veya kredi kartını kullanılmamıştır.¹³¹

Fail, bir şekilde temin ettiği kart numarasını, son kullanma tarihini ve güvenlik numarası bilgilerini "mail order" sistemiyle kullanarak bir mağazadan alışveriş yaparsa, eylem, bir bütün olarak banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacaktır.¹³²

Kartın fiziki olarak ele geçiriliş biçimine göre, ayrı suç oluşacağı kabul edilse bile, salt kart bilgilerinin hile ile ele geçirilmesinde, dolandırıcılık suçu oluşmayacaktır. Zira dolandırıcılık, hırsızlık ve yağma gibi suçlar, mala karşı işlenen suçlardır. Bu kapsamda; salt bu bilgi, mal veya eşya olarak değerlendirilemez. Buna karşın, salt kart bilgilerinin gizlice veya hileyle ele geçirilmesi, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak ele geçirme suçu kapsamında değerlendirilecektir.¹³³

Fail, kartı ele geçirmeden, salt bu kart bilgisiyle harcama yaparsa, ortada fiziki kart bulunmasa bile, eylem, TCK'nın 245/1.maddesindeki suçu oluşturacaktır. Kredi kartı bilgilerinin kullanılması suretiyle alışveriş yapma eylemi, 5464 sayılı Kanun gereğince, TCK'nın 245/1. maddesi kapsamındadır.¹³⁴ Yargıtay da fiziki olarak kartın kullanılması ile kart bilgilerinin kullanılmasını eşdeğer olarak kabul etmektedir.¹³⁵

Mağdurun, internetten beğendiği bir eşya için, failin hesabına banka yoluyla havale yapmasından sonra, failin ortadan kaybolması eyleminde, fail ile mağdur yüz yüze görüşmemiş ise, eylem, TCK'nın

¹³¹ Yargıtay 8. C.D, 23.02.2015 tarih ve 2014/21928, 2015/12389 E. K.; Yargıtay 8. C.D, 14.04.2014 tarih ve 2013/14226, 2014/9376 E. K.; Yargıtay 8. C.D, 12.05.2014 tarih ve 2014/294, 2014/12046 E. K."; Yargıtay 8. C.D, 15.05.2014 tarih ve 2013/15064, 2014/12495 E. K.; Yargıtay 8. C.D, 12.06.2014 tarih ve 2014/6554, 2014/14590 E. K.; Yargıtay 8. C.D, 28.04.2014 tarih ve 2013/17672, 2014/10752 E. K.

¹³² Yargıtay 8. C.D, 07.04.2014 tarih ve 2014/460, 2014/8823 E. K.

¹³³ Murat Volkan Dülger, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması", *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2016, C:3, S:2, s. 130 vd.

¹³⁴ Ramazan Doğan, s. 161.; Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 1007.; Yargıtay 8. C.D, 11.11.2019 tarih ve 2019/2841, 2019/13487 E. K.

¹³⁵ Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe, s. 1004. Hasan Gerçeker, Yorumlu, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2014, s. 4755.; Yargıtay 8. C.D, 17.10.2019 tarih ve 2018/833; 2019/12557 E. K.

158/1-f maddesi kapsamında, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunu oluşturur. Buna karşılık, fail ile mağdur yüz yüze gelmiş ise, eylem, TCK'nın 157. maddesi kapsamında, basit dolandırıcılık suçunu oluşturacaktır. Eğer bu olayda, fail, mağdurun kredi kartı bilgilerini alarak harcama yapıp ortadan kaybolmuş ise, eylem, daha özel bir düzenleme olan TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında değerlendirilecektir

5464 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca, kartın fiziki olarak kullanımı gerekmeyip, kart bilgilerinin kullanılması yeterli olduğu cihetle; katılana ait kredi kartı bilgilerini ele geçiren failin, katılana ait kredi kartı bilgilerini kullanarak mail order sistemiyle değişik tarihlerde birçok kez alışveriş yaparak haksız yarar sağlaması eylemi, zincirleme banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacaktır.¹³⁶

Fail, kart bilgilerini hukuka aykırı olarak ele geçirmiş ve fakat bu bilgileri hiçbir yerde kullanmamış ise; eylem, salt TCK'nın 136. maddesi kapsamında ve kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirmek suçu kapsamında değerlendirilecektir. Fail, bilgileri almaya çalışıp da engel nedenden dolayı alamadığı takdirde, salt kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirmeye teşebbüs suçu oluşacaktır. Bununla birlikte, fail, kredi kartı bilgilerini hukuka aykırı olarak ele geçirdikten sonra söz konusu kartı kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, gerçek içtima hükümleri çerçevesinde ayrıca TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu oluşacaktır.¹³⁷

Kredi kartı bilgileri, hileli yollarla ele geçmiş olursa, bu durumda hile kullanılmış olsa bile dolandırıcılık suçu değil, daha özel bir düzenleme olan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu oluşacaktır.

Failin, işyerinde suça konu kartın; pos cihazı, internet veya mail order yöntemleri ile kullanılıp kullanılmadığı ve kopyalanıp kopyalanmadığının belirlenmesi açısından; üye işyeri ve kartın bağlı bulun-

¹³⁶ Taşdemir, s. 324.; Yargıtay 8. C.D, 23.02.2015 tarih ve 2014/30610, 2015/12356 E. K.; Yargıtay 8. C.D, 23.02.2015 tarih ve 2014/29375, 2015/12355 E. K.

¹³⁷ Atalan, s. 694-695.

duğu bankadan, kullanılan kartın kopya olup olmadığının sorulması, hesap ekstrelerinin istenmesi, kart bilgileri ele geçirilerek mail order yöntemiyle bu kartlardan harcama yapılmış ise, eylem, TCK'nın 245/1. maddesindeki suç oluşturacakken, söz konusu bilgiler ile kartlar kopyalanmış, yeni ve sahte bir kart yapılmış ise, eylem, TCK'nın 245/2. maddesi kapsamında ve bu kartlar kullanılarak harcama yapılmış ise ayrıca, TCK'nın 245/3. maddesindeki suç oluşacaktır.¹³⁸

Fail, POS cihazlarını kullanım amaçları ve sözleşme koşulları dışında, kredi kartı sahiplerinin nakit ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla kullanırsa, TCK'nın 241. maddesinde düzenlenen "tefecilik" suçu ve 5464 sayılı Kanun'un 36. maddesinde düzenlenen "gerçeğe aykırı olarak harcama belgesi düzenleme" suçunun tartışılması gerekir. TCK'nın 241. maddesinin genel ve 5464 sayılı Kanun'un 36. maddesinin özel norm niteliğinde olması karşısında; "özel normun önceliği" kuralı gereğince, fail hakkında, 5464 sayılı Kanun'un 36. maddesinde düzenlenen "gerçeğe aykırı olarak harcama belgesi düzenleme" suçu ile ilgili olarak soruşturma yürütülmelidir.¹³⁹

5464 sayılı Kanun'un 17. maddesi kapsamında, failin işlettiği işyerindeki POS cihazından herhangi bir mal teslimi ve hizmet ifası olmaksızın ve diğer faille iştirak halinde hareket etmeden, başkasına ait kredi kartı ile çekim işlemi yapmasına olanak sağlanırsa, eylem, 5464 sayılı Kanun'un 36. maddesi kapsamında değerlendirilecektir.¹⁴⁰

TCK'nın 245/4. maddesine göre, 245/1. maddesinde işlenen suçun, haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin, üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın, aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz, hükmüne yer verilmiştir. Kart hamilinin, nitelikleri belirtilen kişilere ait olması halinde, fail hakkında, 5271 sayılı CMK'nın 223/4-b maddesi gereğince ceza verilmesine yer olmadığına dair karar verilecektir. TCK'nın 245/5. maddesine göre de birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır, hükmüne yer verilerek,

¹³⁸ Yargıtay 15. C.D, 06.12.2017 tarih ve 2017/24591; 2017/26065 E. K.

¹³⁹ Yargıtay 11. C.D, 30.09.2021 tarih ve 2020/1198; 2021/7605 E. K.

¹⁴⁰ Yargıtay 8. C.D, 07.06.2021 tarih ve 2020/11103; 2021/15478 E. K.

aynı Kanun'un 168. maddesinin, 245/1. maddesindeki suç için de uygulanacağı ifade edilmiştir. Buna göre, failin zararı giderip gidermediği, gidermiş ise, hangi tarihte giderdiği, kısmı zarar giderme var ise, mağdurun buna muvafakatının olup olmadığı mağdura sorulmalıdır. Öngörülen bu şahsi cezasızlık sebebi ve etkin pişmanlık düzenlemesi, TCK'nın 245/2-3 maddeleri için uygulanmayacaktır.

TCK'nın 158/1-f maddesi açısından da Kanun'un 167. maddesindeki şahsi cezasızlık sebeplerinin ve yine Kanun'un 168. maddesindeki etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması nedeniyle, malvarlığına karşı işlenen bir suç olarak kabul edilen 245/1. maddesindeki hükümlere benzer bir düzenleme yapıldığı görülmektedir.

C. TCK'nın 158/1-f ve TCK'nın 245/1. Maddeleri Arasındaki İlişki Sorunsalı

1. Bilişim Sistemleri veya Banka kartları Kullanılarak Haksız Menfaat Elde Etme Yöntemleri

Dolandırıcılığın, belli bir şekli ve yöntemi bulunmamaktadır. Hatta teknoloji geliştikçe, yöntemlerin gelişmesi ve daha da karmaşık bir hale gelmesi beklenmektedir. Bu sistematik saldırıların sonucu ortaya çıkan dolandırıcılığın; internet yoluyla, kartla veya kart bilgileri kullanılarak yapılması ve bu şekilde, haksız menfaat temin edilmesi söz konusu olduğunda, suçun vasıflandırılması konusunda ve iki suç arasındaki ayırımın kesin olarak belirlenmesinde, zaman zaman tereddütler yaşanabilmektedir. Fail, internet aracılığıyla hile yaparak, mağdurun kartındaki veya hesabındaki paraya yönelebileceği gibi, doğrudan mağdurun kart veya hesap bilgilerine de hukuka aykırı olarak erişim sağlayabilir.¹⁴¹

Bilişim sistemlerinin ve kart sistemlerinin güvenliği ne kadar artırılırsa artırılsın, sistem konusundaki açıkları bilen ve toplumun bu konudaki tecrübe eksikliğinin farkına varan failler, farklı saldırı yön-

¹⁴¹ Selman Dursun, İnternette Kaynaklanan Ceza Sorumluluğundaki Gelişmeler, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni, Prof. Dr. Gülören Tekinalp'e Armağan, S:1-2, 2003, s. 285., <<https://dergipark.org.tr/en/pub/iumhmohb/issue/9367/117253>>, (erişim tarihi: 02/01/2022); Ömer Gedik, "Türkiye'de İnternet Özgürlüğü ve 5651 sayılı Kanun", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, İstanbul, 2008, C:14, S:1-2, s. 192.

temleri geliştirmektedirler. Suçun vasfı nasıl tayin edilirse edilsin, sonuç itibarıyla, mağdurlar aleyhine haksız menfaat temin edilmektedir. Yöntemlerin sayısı ve niteliği bilinmemekle birlikte, uygulamada sıklıkla bazı yöntemlerin daha yoğun olarak uygulandığı görülmektedir.¹⁴²

Genel olarak, banka veya kredi kartından haksız olarak para çekilmesi veya alışveriş yapılması, banka veya kredi kartından çekilmesi gereken miktardan fazla para çekilmesi veya alışveriş yapılması, kartın fiziki olarak kullanılması dışında kart bilgileri kullanılarak para çekilmesi veya alışveriş yapılması, bir hesaptaki paranın, hileli hareketlerle veya gizlice, başka hesaba transfer edilmesi, telefonla aramak suretiyle, failin kendisini banka görevlisi olarak tanıtarak haksız menfaat temin edilmesi, mağdura mail veya mesaj gönderilerek linklerin tıklanmasının sağlanması, sistemin genel olarak ele geçirilmesi veya virüs gönderilerek casus yazılımlar yoluyla haksız menfaat temin edilmesi, şeklindeki klasik yöntemlerle suç işlenebileceği gibi, daha farklı teknik yöntemlerle de bu suçların işlendiği görülmektedir.

Phishing (oltalama-yemleme) saldırısı olarak bilinen ve tarihteki en eski yöntemlerden biri olan yöntemle, mağdura, yanıltıcı bir mail veya virüslü dosya gönderilerek, mağdurun bütün bilgilerinin mail yoluyla karşı tarafa iletilmesinin sağlanması söz konusudur.¹⁴³ Bir sosyal mühendislik olarak kabul edilen ve oltalama olarak nitelendirilen bu saldırı tipinde, kurumsal bir firmadan veya resmi bir kurumdan geliyor izlenimi uyandırılan sahte internet siteleri aracılığı ile gönderilen sahte mailer kullanılmaktadır.¹⁴⁴ Bilgi ve bilişim güvenliğini en üst

¹⁴² Gürol Canbek/Şeref Sağıroğlu, "Bilgisayar Sistemlerine Yapılan Saldırıları ve Türleri: Bir İnceleme", *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, Kayseri, 2007, S:1-2, s. 9.

¹⁴³ N. Chou; R. Ledesma; Y. Teraguchi; J. Mitchell, "Client Side Defense Against WebBased Identity Theft", %1 içinde The ISOC symposium on Network and Distributed System Security, San Diego, February 2004. (Erişim Tarihi: 10.12.2021); S. Visa; B. Ramsay; A. Ralescu; E. Knaap, "Confusion Matrix-based Feature Selection", %1 içinde Proceedings of The 22nd Midwest Artificial Intelligence and Cognitive Science, Ohio, USA, 2011.; Şeref Sağıroğlu; Hülya Bulut, "Mobil Ortamlarda Bilgi ve Haberleşme Güvenliği Üzerine Bir İnceleme", *Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2009, C: 24, No: 3, s. 499-507.

¹⁴⁴ Ümit Sönmez, s. 51.; M. Zekeriya Gündüz/Resul Daş, Sosyal Mühendislik Yaygın Ataklar ve Güvenlik Önlemleri. ISCTURKEY, 2016- 9. Uluslararası Bilgi Güvenliği ve Kriptoloji Konferansı, ODTÜ, 9(1), s. 11-18.

düzeyde tehdit eden, mail adresine ulaşılmış olunması nedeniyle özel hayatın gizliliğini ve veri güvenliğini ortadan kaldıran bu saldırılar, toplumsal travmalara neden olmakta, bireylerin, iletişim araçlarına ve veri güvenliğine olan itimatlarını sona erdirecek kaotik sonuçlara neden olmaktadır.

Vishing yöntemi ise, telefonla mağdura ulaşıp, acil bir durum olduğu izlenimi uyandırılmak suretiyle ve yardım etme bahanesiyle, mağdurun merak etme duygusu tahrik edilerek ve hileli hareketler sergilenerek haksız menfaat temin edilmektedir.¹⁴⁵ Mağdurun, telefon numarasına ulaşma aşamasını geçen failler, bu şekilde, bireylerin, algılarını yönlendirmekte, bireyleri korkutarak veya yönlendirmek suretiyle, istenilen haksız sonuca ulaşmaktadırlar. Bu noktada, bilgilendirilmemiş veya aydınlatılmamış bireyler, faillerin tuzağına düşerek, belli komutlar dâhilinde hareket etmek suretiyle ve hipnotize tavırlar sergileyerek zarara uğratılmaktadırlar. Telefonla mağduru arayan faillerin, mağdurun tanıdığı birinin telefon numarası, mağduru arıyormuş veya mağdur, polis tarafından aranıyormuş gibi davranarak, etkili olmayı amaçladığı görülmektedir.

Satın alma yöntemi olarak bilinen yöntemde, fail, gerçekte olmayan, fakat internete satış için koyduğu bir ürünü satma bahanesiyle, başkasına ait olan bir hesaba, mağdurun para göndermesini sağlamak-
tadır.¹⁴⁶ Bu çerçevede, bu eylemlerin artması, internete satış için konulan bir ürünün ciddi anlamda sorgulanması sonucunu doğurmakta, bilişim güvenliği bir anlamda tehdide maruz kalmaktadır. Kanaatimizce, internete verilen ilanların ne şekilde olması gerektiği ve hangi güvenlik önlemlerinden geçilerek ilan verileceğinin yasal bir alt yapıya kavuşturulması gerekmektedir.

Şirketlerin mail adreslerinin ele geçirilmesi sonucunda, şirkete, başka bir yerden ödeme gelecekse, kendilerini alıcı şirket yetkilileri gibi tanıtarak ve yeni hesap numaraları temin ederek, bu şekilde de, kendilerine ödeme yapılmalarını sağlayarak dolandırıcılık suçları iş-

¹⁴⁵ Ali Şenol; Hacer Karacan, "Sazan Avlama (Phishing): Kullanılan Teknikler ve Bunlardan Korunma Yöntemleri", ODTÜ 5. Uluslararası Bilgi Güvenliği ve Kriptoloji Konferansı (5th International Conference on Information Security and Cryptology), Ankara, 17-18 Mayıs 2012.

¹⁴⁶ Ümit Sönmez, s. 52.

lenmektedir.¹⁴⁷ Bu şekilde, failler, kimin kimden alacağı olduğunu tespit ederek, kendilerinin alacaklı olduğuna mağdurları inandırmak suretiyle haksız menfaat temin etmektedirler.

Bazen kullanıcının bilgisayar sisteminin ele geçirilmesi sonucunda, bilgisayarın tuş bilgileri ve ekran görüntülerinin kaydedilmesi sonucu da haksız menfaat temin edilmektedir.¹⁴⁸ Bu ihtimalde, veri güvenliği tamamen ortadan kalkmakta, bilgisayar ve içindeki bütün bilgiler karşı tarafın hizmetine sunulmaktadır. Bilgisayarı ele geçiren fail, bilgisayarın kullanıcısı imiş gibi davranarak, başkalarına veya bilgisayar sahibine yönelik her tür suçu işlemektedir.

Truva atı yönteminde, virüslü olarak gelen maillerin açılması sonucu, kullanıcıya ait kimlik, kart veya hesap bilgilerinin ele geçirilmesi söz konusu olmaktadır. Ücretsiz olarak kullanılan wifi aracılığı ile de, sahte yazılımlar ve web ara yüzleri kullanılarak, kullanıcıların hesap bilgilerine erişilmesi mümkün olmaktadır.¹⁴⁹ Bu noktada, virüslerinin önlenmesi için net yazılımların geliştirilmesi, bir anlamda, bilişim ve bilişim güvenliği yatırımlarına öncelik verilmesi gerekmektedir.

TCK'nın 158/1-f maddesi gereğince işlenen dolandırıcılık suçunda, bilişim sistemleri araç olarak kullanılırken, aynı Kanun'un 158/1-L maddesinde, failin, kendisini, banka görevlisi tanıtması veya bankayla ilişkisi olduğunu söylemek suretiyle haksız menfaat elde ettiği görülmektedir. 158/1-L maddesindeki fail, bilişim sistemini ve dar anlamda interneti kullanarak mağdura ulaşabileceği gibi telefonla da mağdurla iletişim kurabilmektedir. Kendisini banka görevlisi olarak tanıtan fail, mağdurdan kart bilgilerini isteyebileceği gibi mağduru, sistem üzerinden yönlendirerek hesap bilgilerini ele geçirmesi de söz konusu olmaktadır.

Suç vasfına etki eden haksız menfaat temin etme yöntemlerini bugün itibarıyla tek tek saymak mümkün olmadığı gibi, gelecekte bu yöntemlerin nereye kadar gidebileceğini de tahmin etmek mümkün görünmemektedir.

¹⁴⁷ Ümit Sönmez, s. 53.; <http://www.siber.pol.tr/Duyurular/Sayfalar/Banka-Hesap-Detaylarinin-DegistirilmesiGuncellenmesi-Dolandiriciligi.aspx> (erişim tarihi; 05/01/2022)

¹⁴⁸ Ümit Sönmez, s. 54.

¹⁴⁹ Ümit Sönmez, s. 54

2. TCK'nın 158/1-f ve 245/1 Maddelerinin Karşılaştırılması Olarak Değerlendirilmesi

Bilişim ve bankacılık faaliyetleri ile ilgili sistem açıklarını bilen failin, farklı yöntemler uygulayarak haksız menfaat temin ettiği görülmektedir. Uygulamada, ağır ceza mahkemesinin görev alanında bulunan TCK'nın 158/1-f maddesi ve bu madde ile bağlantılı olarak 158/1-L maddesi ve Asliye Ceza Mahkemesinin görev alanında bulunan TCK'nın 245/1. maddesinin yorumlanması konusunda farklılıklar olduğu görülmektedir.

TCK'nın 158/1-L maddesi, 02.12.2016 tarihinde yürürlüğe giren 6763 sayılı Kanun değişikliği ile birlikte, TCK'nın 158. maddesindeki yerini almıştır. Bu çerçevede, failin kendisini banka görevlisi olarak tanıtmayı veya banka ile ilişkisi olduğunu söylemesi suretiyle haksız menfaat temin etmesi, nitelikli dolandırıcılık suçu kapsamına alınmıştır. Failin, telefonla veya internet aracılığı ile kendisini banka görevlisi olarak tanıtmayı ve kredi kartı veya kredi kartı bilgilerinin suçta kullanılması durumunda, eylemin vasıflandırılmasında ve hukuki bir zemine oturtulmasında sorunlar yaşanabilmektedir.

Mala karşı işlenen suçlar ile malvarlığını etkileyen ve bilişim alanında düzenlenen suçun karşılaştırılmasında, genel norm ve özel norm veya fikri içtima ilişkisi tartışılarak bir sonuca ulaşılmaktadır. Banka veya kredi kartının hukuki özellikleri, dolandırıcılık suçunun çıkış noktaları ve kavramlar arasındaki teknik farklılıklar, eylemin vasıflandırılmanın belirlenmesinde etkili olmaktadır.

Banka veya kredi kartları ile ilgili olarak, 5464 sayılı Kanun'un 3/e maddesine göre, kredi kartı, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını ifade etmektedir. Buna göre, kartın fiziki kullanımı ile kart bilgilerinin kullanımı arasında bir fark bulunmamaktadır. Kanun, kart bilgisini, kartın kendisi olarak görmüş, bu bilgilerin kullanılarak menfaat temin edilmesini, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması kapsamına almıştır.

Salt kart bilgilerinin hukuka aykırı olarak ele geçirilmesi, TCK'nın 136. maddesi kapsamında, kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme suçunu oluşturacakken, menkul mal niteliğinde olan fiziki kartın, hukuka aykırı olarak ele geçirilmesi eylemi; ele geçirme şekline göre, dolandırıcılık, hırsızlık veya yağma suçunu oluşturabilecektir.

Ele geçirilen fiziki kartın, hukuka aykırı olarak kullanılması durumunda, TCK'nın 245/1. maddesinin uygulanmasında bir tartışma bulunmazken, kart bilgilerinin hileyle ele geçirilmesinden sonra haksız menfaat temin edilmesinde, nitelikli dolandırıcılık suçunun oluşup oluşmayacağı Yargıtay'ın farklı Daireleri tarafından farklı değerlendirilmiştir.

Yargıtay 8. Ceza Dairesi, 01.10.2020 tarihli kararında, mağduru arayan kişinin, bir bankadan aradığını söyleyip mağdura ait kredi kartı bilgilerini istedikten sonra, karttan para çekmesi olayında, Asliye Ceza Mahkemesi tarafından verilen hüküm açısından, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında, üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesi tarafından değerlendirme yapılması gerektiği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.¹⁵⁰ Daire, bu kararında, kredi kartı bilgilerin kullanılmış olmasına rağmen, eylemi, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında değerlendirmiştir. Ayrıca, söz konusu olayın, 6763 sayılı Kanun değişikliğinden önce gerçekleştiği ve bu nedenle, failin kendisini banka görevlisi olarak tanıtmış olmaması nedeniyle, TCK'nın 158/1-L maddesinin fail hakkında uygulanamayacağı, failin, kendisini banka görevlisi olarak tanıtmaması sonucu kredi kartından para çekmesi ve telefonda diğer bankacılık işlemleri ile ilgili hile yapması durumlarının, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçuna vücut vermeyeceği, bu ihtimalde, ödemenin banka aracılığı ile yapılmasında, bankanın bir maddi varlığının kullanılmadığı da gözetilerek, aynı maddeye göre bankanın araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunun da oluşmayacağı, fiziki kart kullanımı ile kart bilgilerinin kullanımının aynı değerde olması nedeniyle, eylemin, TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, Daire kararı gibi, eylem dolandırıcılık olarak düşünülse bile, suç tarihi itibarıyla, eylemin, uzlaştırma kapsamındaki basit dolandırıcılık suçu kapsamında kaldığı gerekçesiyle, söz konusu kararın, kanaatimizce, usul ve yasaya aykırı olduğu değerlendirilmektedir. Aynı Daire, 10.02.2020 tarihli başka bir kararında da olayda, kart bilgilerinin kullanılmış olmasına rağmen, eylemin, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında kaldığı gerekçesiyle, hükmün bozulmasına karar vermiştir.¹⁵¹

¹⁵⁰ Yargıtay 8. C.D, 01.10.2020 tarih ve 2019/20140; 2020/16410 E. K.

¹⁵¹ Yargıtay 8. C.D, 10.02.2020 tarih ve 2019/12027; 2020/9309 E. K.

Aynı Daire, 17.10.2019 tarihli kararında, bankadan aradığını söyleyen ve hile yapan kişiye verilen kart bilgileri sonucunda, karttan haksız bir şekilde para çekilmesi eyleminde, bu kez, suçun, TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında kaldığını,¹⁵² 19.09.2019 tarihli kararında da, mağdurun, kendisini banka görevlisi olarak tanıtan kişiyle kart bilgilerini paylaşması sonucunda, kartından 3D güvenli şifreli doğrulama sistemi ile para transfer edilmesi eylemini, TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında kaldığını oy çokluğuyla kabul etmiştir.¹⁵³

Aynı Daire, 03.02.2020 tarihli kararında, failin, mağdura ait hesap ve kimlik bilgilerini kullanarak, hesaptaki parayı, başka bir hesaba transfer etmesi eylemini, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında değerlendirmiştir.¹⁵⁴ Sahte belgelerle veya gerçeğe aykırı kimlik bilgileri kullanarak ve kart bilgileri kullanılmadan, bir hesaptaki paranın, başka hesaba aktarılmasını sağlama eyleminde, gerçeğe aykırı olarak banka dekontu düzenlenmiş olunması ve bu şekilde, bankanın maddi varlığının suçta kullanılmış olması nedeniyle, suç tarihinin, 6763 sayılı Kanun değişikliğinden önce olduğu da dikkate alınarak, ilgili Daire'nin bu yöndeki kararı, usul ve yasaya uygun olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu olayda hile kullanılmış olsa bile, kart bilgileri kullanılmış olunsaydı, TCK'nın 245/1. maddesi çerçevesinde vasıflan-dırılma yapılması gerekecekti.

Yargıtay 15. Ceza Dairesi, 10.02.2020 tarihli kararında, failin, mağduru arayarak kendisini bir şirketin yetkilisi olarak tanıtır, konaklama ücretinin ödenmesi için "mail order" yöntemi ile mağdurun kartından para çekilmesine neden olduğu olayda, 5235 sayılı Kanun'un 35. maddesi gereğince ve uyuşmazlığı gidermek suretiyle, eylemin, TCK'nın 245/1 maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini kabul etmiştir.¹⁵⁵ Aynı Daire, 20.10.2020 ve 11.03.2021 tarihli kararlarında, 5464 sayılı Kanun'un 3/e maddesi uyarınca, failin, mağdura ait kredi kartı bilgilerini ele geçirip, bu bilgileri kullanarak haksız menfaat temin etmesi eyleminin, TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında kaldığını kabul etmiştir.¹⁵⁶

¹⁵² Yargıtay 8. C.D, 17.10.2019 tarih ve 2018/833; 2019/12557 E. K.

¹⁵³ Yargıtay 8. C.D, 19.09.2019 tarih ve 2018/687; 2019/10981 E. K.

¹⁵⁴ Yargıtay 8. C.D, 03.02.2020 tarih ve 2019/27968; 2020/2362 E. K.

¹⁵⁵ Yargıtay 15. C.D, 10.02.2020 tarih ve 2019/15534; 2020/1719 E. K.

¹⁵⁶ Yargıtay 15. C.D, 11.03.2021 tarih ve 2018/742; 2021/2867; Yargıtay 15. C.D, 20.10.2020 tarih ve 2017/2728; 2020/10235 E. K.

Kart bilgilerinin kullanılarak karttan veya hesaptan para çekilmesi, hile kullanılıp kullanılmaması ihtimallerine göre değerlendirmek gerekir ise;

Fail, internetten kendisini banka görevlisi olarak tanıtarak, mağdurun hesap bilgilerini almak suretiyle, mağdurun hesabındaki parayı rızası dışında çekmesi ihtimalinde, failin, kendisini banka görevlisi olarak tanıtarak hile yapması, kart bilgilerinin değil, mağdurun hesap bilgilerinin alınmış olması ve bu şekilde mağdur aleyhine haksız menfaat temin edilmiş olması nedeniyle, suç tarihi, 02.12.2016 tarihinden sonra ise, eylem, TCK'nın 158/1-f, L maddesi kapsamında nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturacaktır. Suç tarihi, 02.12.2016 tarihinden önce ise, eylem, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında değerlendirilecektir.¹⁵⁷

Fail, internetten kendisini banka görevlisi olarak tanıtmadan, hileli hareketler sergileyerek mağdurun hesap bilgilerini almak suretiyle, mağdurun hesabındaki parayı rızası dışında çekmesi ihtimalinde, failin internet aracılığı ile hile yapmış olması, mağdurun kart bilgilerinin değil, hesap bilgilerinin alınmış olması ve bu şekilde mağdur aleyhine hesaptan çekim yapılarak haksız menfaat temin edilmiş olması nedeniyle, eylem, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturacaktır.¹⁵⁸

Fail, internetten kendisini banka görevlisi olarak tanıtarak veya bu şekilde tanıtmadan, mağdurun "kart bilgilerini" almak suretiyle, mağdurun kartındaki parayı rızası dışında çekmesi ihtimalinde, fail, başta hileli hareketler yapmış, kendisini banka görevlisi olarak tanıtmış veya internet araç olarak kullanılmış olsa bile, mağdurun hesap bilgileri değil, kart bilgilerinin alınmış olması ve bu şekilde mağdur aleyhine haksız menfaat temin edilmiş olması nedeniyle, eylem, TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacaktır. Çünkü TCK'nın 245. maddesi, TCK'nın 158/1-f, L maddesine göre daha özel bir düzenlemedir. Bu kapsamda; fail, hile kullanarak, mağdurun kart bilgilerini ele geçirmek suretiyle harcama yapmış ise, artık hile kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın, eylem, TCK'nın 245/1. maddesi çerçevesinde değerlendirilecektir.¹⁵⁹

¹⁵⁷ Malkoç, s. 1385-1392.; Donay, s. 240-241.

¹⁵⁸ Sami Selçuk, Dolandırıcılık, Yasa Yayınları, İstanbul, 1982, s. 34.

¹⁵⁹ Diyarbakır BAM 8.C.D, 29.11.2021 tarih ve 2021/1477; 2021/1500)

Fail, mağdurla hiç muhatap olmadan, mağdurun, internet şifrelerini kırmak suretiyle, haksız menfaat temin ederse, internet şifrelerini kırma eylemi, TCK'nın 244/2-4. maddesi çerçevesinde, sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçunu oluşturacaktır.¹⁶⁰ Ayrıca, gerçek içtima hükümlerine göre, failin, mağdurla hiç muhatap olmaması, mağdura yönelik doğrudan bir hileli hareket bulunmaması ve eylemin, mağdurun rızası dışında gerçekleşmesi nedeniyle, para nereden çekilirse çekilsin, eylem, TCK'nın 142/2-e maddesi kapsamında bilişim sistemlerinin araç olarak kılınması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturacaktır. Fail, kart bilgileri veya fiziki bir kartı kullanmadığı için, TCK'nın 245/1. maddesindeki suç oluşmayacaktır. Fail, mağdurla muhatap olmadığı için, doğrudan mağdura yönelik bir hile gerçekleşmediği için, failin, salt şifre kırma eyleminde, doğrudan mağdura yönelik hileli bir hareket olmadığı için, nitelikli dolandırıcılık suçunun da unsurlarının oluşmadığı kabul edilecektir.¹⁶¹

Fail, mağdurla internetten hiç muhatap olmadan casus yazılımlar yoluyla, mağdurun hesap ve kart bilgilerini bir şekilde ele geçirip haksız menfaat temin ederse,¹⁶² casus yazılım yoluyla sisteme izinsiz girme eylemi nedeniyle, kural olarak, TCK'nın 243/1. maddesi kapsamında, bilişim sistemine izinsiz girme suçu oluşacaktır. Buna karşın, casus yazılım yoluyla sisteme girilirken; sistemin işleyişi engellenir veya bozulursa, TCK'nın 244/1. maddesindeki bilişim sisteminin işleyişini engelleme ve bozma suçu oluşacaktır. Fail, bu yazılımlar nedeniyle, bir bilişim sistemindeki verileri bozar, yok eder, değiştirir, erişilmez kılar, sisteme veri yerleştirir veya var olan verileri başka bir yere gönderirse, bu durumda da, TCK'nın 244/2. maddesindeki suç oluşacaktır.¹⁶³ Ayrıca, gerçek içtima hükümlerine göre, failin, mağdurla hiç muhatap olmaması, mağdura yönelik doğrudan bir hileli hareketin bulunmaması ve eylemin, mağdurun rızası dışında gerçekleşmesi nedeniyle,

¹⁶⁰ Yener Ünver, "Türk Ceza Kanunu ve Tasarısının İnternet Açısından Değerlendirilmesi", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, İstanbul, 2001, C: 59, S: 1-2, s. 151 vd.

¹⁶¹ Ersoy, s. 161.

¹⁶² Parlar, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları*, s. 17

¹⁶³ Parlar, *Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları*, s. 17; Fatih Selami Mahmutoğlu, "Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, İstanbul, 2013, C.LXXI, S. 1, s. 857., <https://dergipark.org.tr/en/pub/iuhfm/issue/9188/115195>, (erişim tarihi: 10.12.2021)

para nereden çekilirse çekilsin, eylem, TCK'nın 142/2-e maddesi kapsamında bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturacaktır.¹⁶⁴ Fail, kart bilgilerini veya fiziki bir kartı kullanmadığı için, TCK'nın 245/1. maddesindeki suç oluşmayacaktır. Fail, mağdurla muhatap olmadığı için de TCK'nın 158/1-f maddesindeki nitelikli dolandırıcılık suçu oluşmayacaktır. Failin, salt casus yazılım göndermesi, doğrudan mağdura yönelik hileli bir hareket olmadığı için, nitelikli dolandırıcılık suçunun unsurları oluşmayacaktır. Zira casus yazılım, mağdurun bilgisayarına önceden gönderilmekte ve mağdurla muhatap olunmadan hesaplara ulaşılmaktadır. Burada, iradenin sakatlanması değil, bilgilerin ve paranın haksız yere ele geçirilmesi söz konusu olmaktadır. Buna karşın, failin, casus yazılım yoluyla doğrudan mağdurla muhatap olunması, mağdura link gönderilmesi, mail gönderilmesi veya mesaj gönderilmesi yönünde bir bilgiye ulaşıldığı takdirde, fail hakkında, TCK'nın 158/1-f maddesi uygulanabilecektir.

"Pishing yöntemi" de denilen ortalama yöntemiyle bankadan mail gelmiş gibi mağdura mesaj gönderilip mağdurun mobil bankacılık şifresinin öğrenilmesi suretiyle menfaat temin edilmesi eyleminde, fail, mağdurla muhatap olmakta, mağdura yönelik hileli hareketler sergileyerek, kendisini aslında banka görevlisi olarak tanıtılmaktadır. Bu kapsamda; failin, kendisini banka görevlisi olarak tanıtarak hile yapması ve bu şekilde mağdur aleyhine haksız menfaat temin etmesi nedeniyle, söz konusu para, ister karttan çekilsin, isterse de hesaptan çekilsin, mağdurun kart bilgilerinin öğrenilerek veya fiziki kart kullanılarak suçun işlenmemiş olması nedeniyle, eylem, suç tarihinin, 02.12.2016 tarihinden sonra olması halinde, TCK'nın 158/1-f, L maddesi kapsamında, suç tarihinin, 02.12.2016 tarihinden önce olması halinde ise, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında değerlendirilecektir.

Fail, mağdura, bankadan gönderilmiş gibi mail gönderip kart bilgilerini (karttaki hesap numarası, güvenlik şifresi, kart şifresi vs) mağdurdan öğrendikten sonra karttan para çekerse, hesap bilgilerinin değil, mağdurun kart bilgilerinin alınmış olması ve bu şekilde mağdur aleyhine karttan çekim yapılarak haksız menfaat temin edilmiş olması

¹⁶⁴ Yargıtay 11. C.D, 30.06.2021 tarih ve 2021/2250; 2021/17150 E. K.; Koray Doğan, "Bilişim suçları ve Türk Ceza Kanunu", *Hukuk ve Adalet Dergisi*, Ankara, 2005 S: 6-7 s. 307; Veli Özer Özbek, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", s. 105.

nedeniyle, eylem, TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacaktır. Kart bilgilerinin alınarak suç işlenmesi ile fiziki kart kullanımının aynı olduğu ana kuralından hareketle ve TCK'nın 245. maddesi, TCK'nın 1581/-f, L maddesine göre daha özel bir düzenleme olması nedeniyle, fail, hile kullanarak, kart bilgilerini ele geçirmiş ve mağdurun kartından harcama yapmış olsa bile, artık hile kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın, eylem, TCK'nın 245/1. maddesi çerçevesinde değerlendirilecektir.¹⁶⁵

SONUÇ

Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu, malvarlığına karşı işlenen özelliğinin yanı sıra teknoloji ve bilişim sistemleri ile yakından ilgisinin olması nedeniyle de, sürekli yenilenen bir suç tipidir. Dijital alandaki ilerlemeler sonucu ortaya çıkan eylemlerin sayısı ve çeşidinin artmasıyla birlikte, bu suçun önlenmesi için yeni yöntemlerin kullanılması zorunlu hale gelmiştir. İnternette ilan verilerek veya sosyal medya araçları ya da diğer teknik yöntemler kullanılarak gerçekleştirilen bu suç ile temelinde banka veya kredi kartları bulunan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu arasında yoğun ve sıkı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Başkasına ait gerçek bir kartı, hukuka aykırı olarak ve bir suç kapsamında ele geçiren failin eylemi, hırsızlık, dolandırıcılık veya yağma suçunu oluşturacakken, bu şekilde ele geçirilen kartın, ayrıca kullanılması eylemi, gerçek içtima hükümleri çerçevesinde, mağdurunun kart hamili olduğu, TCK'nın 245/1. maddesindeki suçu oluşturmaktadır.

5464 sayılı Kanun kapsamında ve Yargıtay içtihatlarına göre, kart ve kart bilgilerinin eşdeğer kabul edilmesi nedeniyle, fiziki kart bulunmasa bile, kart bilgilerinin kullanılması halinde, 5464 sayılı Kanun kapsamında, TCK'nın 245/1. maddesinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu maddenin gerekçesinde de dolandırıcılık, hırsızlık, güveni kötüye kullanma gibi suçların uygulanması gereken durumda,

¹⁶⁵ Yargıtay 15. C. D, 05.11.2014 tarih ve 2014/12340; 2014/18179 E. K.; Yargıtay 8. C. D, 12.01.2015 tarih ve 2014/37661; 2015/722 E. K.; Yargıtay 8. C. D, 03.02.2015 tarih ve 2014/32815; 2015/2264 E. K.; Yargıtay 8. C. D, 29.09.2014 tarih ve 2014/3533; 2014/21275 E. K.; Yargıtay 8. C. D, 28.05.2014 tarih ve 2014/6535; 2014/13050 E. K.

kart veya kart bilgileri kullanılmış ise, daha özel bir düzenleme olan TCK'nın 245/1. maddesinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Kart bilgilerinin hukuka aykırı olarak elde edilmesi eylemi, kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme suçu olarak ifade edilirken, bu şekilde ele geçirilen kart bilgileri ile karttan para çekilmesi veya harcama yapılması eylemi, gerçek içtima hükümleri gereğince, ayrıca, TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında değerlendirilecektir. Bir olayda, kart bilgileri hileli şekilde ele geçirildikten sonra karttan para çekimi veya harcama yapılmış ise, eylem, TCK'nın 158/1-f maddesi kapsamında nitelikli dolandırıcılık suçunu değil daha özel bir düzenleme olan TCK'nın 245/1. maddesi kapsamında değerlendirilecektir. Kartın sahte olarak üretilmesi durumunda, mağdurunun banka olduğu TCK'nın 245/2. maddesi, bu sahte kartın, ayrıca kullanılması durumunda da yine mağduru banka olan TCK'nın 245/3. maddesi uygulanacaktır.

Bilişim, internet ve banka suçları ile etkin mücadele yapmak açısından, bu konuda soruşturma yürütecek makamlara yardımcı olacak, bilişim ve teknik uzmanlarının adliye görevlendirilmesi, iletişim, kriminal, banka ve bilişim ile ilgili olarak adliyelerdeki teknik desteğin artırılması, her adliye, bu konularda uzman kişilerin bulundurulması yararlı olacaktır. İnternet, telefon ve banka güvenliğinin artırılması, bu konularda, internet veri tabanı güvenliği ile ilgili yasa değişikliklerin yapılması, kişilerin kullanacağı internetin, telefonun ve telefon hatlarının, abone açısından sabit hale getirilmesi, söz konusu hatların devrinin resmi şekle tabi tutulması, banka kartlarının daha güvenli hale getirilmesi, elektronik imzalı işlemlerin sayısının artırılması, bankacılık işlemlerinde güvenliğinin sağlanması, kart bilgilerinin kullanılması sonucu oluşan zararlarda banka sorumluluğunun artırılması, virüs ve casus yazılımlar ile ilgili teknik önlemlerin devreye alınması, telefon şirketlerinin, abonelere gönderilen mesajlar konusunda sorumluluğunun artırılması ve abonelerin, bu şekildeki mesajların kendilerine gelmesinin önlemesi için tedbir alınması hususunda yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Kart ve kart bilgilerinin kullanılarak haksız menfaat temin edilmesi durumunda, suç vasfının ne olacağı konusunda farklı kararlar bulunduğu dikkate alınarak, yasada yapılacak bir değişiklik, söz ko-

nusu çelişkilerin giderilmesi ve uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi gerekmektedir. Suçla mücadelenin sağlanmasından sonra işlenen suçun failinin tespitine ilişkin de dijital, sonuç alıcı ve ek önlemlerin alınmasında yarar bulunmaktadır.

Kaynakça

Kitaplar

- Akarslan Hüseyin, Bilişim Suçları, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2015.
- Arsan Çetin/ Azizağaoğlu Bahattin, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Asil Yayınevi, Ankara, 2004.
- Artuk Mehmet Emin/ Gökçen Ahmet; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 19. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- Artuk Mehmet Emin/ Gökçen Ahmet/Yenidünya Ahmet Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 10. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016.
- Artuç Mustafa, Malvarlığına Karşı Suçlar, Kartal Yayınevi, Ankara, 2007.
- Atalan Mustafa, Dolandırıcılık, Sahtecilik ve Güveni Kötüye Kullanma Suçları Şerhi, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.
- Atamer Yeşim, İnternet ve Hukuk, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2004.
- Aydın Emin D., Bilişim Suçları ve hukukuna Giriş, Doruk Yayınları, Ankara, 1992.
- Aydın Nurullah, Türk Suç ve Ceza Hukuku Genel ve Özel Hükümler, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009.
- Bakıcı Sedat, 5237 sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- Baş Eylem, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Yetkin Yayınları, Ankara, 2015.
- Bayraktar Köksal, Banka ve Kredi Kartlarının Doğurduğu Ceza Hukuku Sorunları, Prof. Dr. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, Beta Yayınevi, İstanbul, 2000.
- Bilen Mesut, Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Doktora Tezi, Konya, 2012.
- Bozdoğan Akbulut Berrin, Bilişim Alanında Suçlar, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Centel Nur/Zafer Hamide /Çakmut Özlem, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, C:1, 5. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul, 2011.
- Doğan Ramazan, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- Donay Süheyl, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Beta Yayınevi, İstanbul, 2007.
- Dönmezer Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 16. Baskı, İstanbul, 2001.
- Dülger Murat Volkan, Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, Seçkin Yayınevi, 6. Baskı, Ankara, 2015.

- Ekinci Mustafa/Esen Sinan, Anlatımlı ve Gerekçeli Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan Hırsızlık, Yağma, Güveni Kötüye Kullanma, Dolandırıcılık, Hileli ve Taksirli İflas, Karşılıksız Yararlanma, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2005.
- Ekinci Mustafa, Ceza Hukuku Uygulamasında Banka ve Kredi Kartları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2002.
- Ekinci, Mustafa Açıklamalı, Gerekçeli 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2006.
- Ercan İsmail; Ceza Hukuku Özel Hükümler, Güncellenmiş 9. Baskı, 12 Levha Yayınları, İstanbul, 2014.
- Erdoğan Yavuz, Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, Legal Yayınevi, Ankara, 2012.
- Erem Faruk, Toroslu Nevzat, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 6. Baskı, 1994.
- Ergün İsmail, Siber Suçların Cezalandırılması ve Türkiye'de Durum, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- Erkan Boğaç/Songür Murat, Açıklamalı Bilgisayar ve İnternet Terimleri Sözlüğü, Hacettepe-Taş Yayınevi, Ankara, 1999.
- Esen Sinan, Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara, 2007.
- Gerçek Hasan, Yorumlu, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2014.
- Gökcan Hasan Tahsin/Artuç Mustafa, Yorumlu, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.
- Gökhan Taneri, Uygulamada Örnek Hükümlerle Dolandırıcılık Suçları, Savaş Yayınevi, Ankara, 2017.
- Güder Gazi, Bilgi İşlem Terimleri Sözlüğü, Kipaş Kitapçılık, İstanbul, 1986.
- Gül Ahmet, Doğrudan/Dolaylı Bilişim Suçları, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016.
- Gündüz Remzi, Türk Ceza Kanunu'nda Malvarlığına Karşı Suçlar, 2. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2017.
- Gürler Fazıl, Teknik ve Hukuksal Yönleriyle Bilişim Alanında Suçlar, Çankaya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2013.
- Gürçam Ufuk, İnteraktif Dolandırıcılık, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2008.
- Gürsoy Emin, Bilişim Yoluyla Dolandırıcılık ve Korunma Yöntemleri, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar, 2015.
- Hakeri Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 20. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s. 146.
- Hatipoğlu Muzaffer, Açıklamalı Yeni İçtihatlarla 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Seçkin Yayınevi, C:3 Ankara, 2010.

- Hafızoğulları Zeki/Özen Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, US-A Yayıncılık, Ankara, 2010.
- Ifrah Georges, Hesabın Destanı: Rakamların Evrensel Tarihi VIII, Çeviren: Kurtuluş Dinçer, Tübitak Popüler Kitapları, Ankara, 2000.
- İçel Kayıhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Yenilenmiş Baskı, Beta Yayınları, İstanbul, 2016.
- Ketizmen Muammer, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- Kızıltan Mehmet Burak, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Sistemine Girme, Sistemi Engelleme ve Bozma Suçları, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2007.
- Koca Mahmut/Üzülmüş İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017.
- Koca Mahmut/Üzülmüş İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016.
- Koç Ziya, TCK'nın 245. Maddesinde Düzenlenen Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, XII Levha Yayınları, İstanbul, 2011.
- Kurtaran Özlem Meltem/ Faruk Çubukçu, Ansiklopedik Bilgi İşlem Terimleri Sözlüğü, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 1991.
- Kurt Levent, Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunu'ndaki Uygulaması (Açıklamalı-İçtihatlı), Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2005.
- Lessig Lawrence, Code and other Laws of Cyberspace, New York, Basic Books, 1999.
- Malkoç İsmail, Açıklamalı Türk Ceza Kanunu, Malkoç Kitabevi, Ankara, 2008.
- Nuhoğlu Ayşe, Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, Analiz Basım Yayın, İstanbul, 2002.
- Önder Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994.
- Özbek Veli Özer; Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Anlamı, İzmir Şerhi, Seçkin Yayınevi, C:2, Ankara, 2008.
- Özbek Veli Özer/Doğan Koray/Bacaksız Pınar/Tepe İlker, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2018.
- Özek Erman/Erman Sahir, Ceza Hukuku Özel Bölüm Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1996.
- Özdilek Ali Osman, İnternet ve Hukuk, İstanbul, Papatya Yayınları, 2002.
- Özdilek Ali Osman, Uygulamadan Örnek Olaylarla Bilişim Suçları ve Hukuku, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2006.
- Özgenç İzzet; Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2002.
- Özgenç İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2016.
- Öztürk Bahri/Erdem Mustafa Ruhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler ve Özel Hükümler, 5. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2007.

- Pallı Hayati, Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta Bilişim Suçları, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2008.
- Parlar Ali/Hatipoğlu Muzaffer, Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar, Kartal Yayınevi, Ankara, 2006.
- Parlar Ali, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, 3. Baskı, Bilge Yayınevi, Ankara, 2015.
- Selçuk Sami; Dolandırıcılık Suçunun Kimi Suçlardan Ayırımı ve Çeklerle İlgili Suçlar, Ankara, 1986.
- Selçuk Sami, Dolandırıcılık, Yasa Yayınları, İstanbul, 1982.
- Sınar Hasan, İnternet ve Ceza Hukuku, Beta Yayınevi, İstanbul, 2001.
- Soyaslan Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 11. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Soyaslan Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Sönmez Yağmur, Günümüz İnternet Ortamında Bilişim Suçları ve Türkiye'deki İnternet Haber Sitelerine Yansımaları, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo, Televizyon ve Sinema Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2018.
- Sözüer Adem, Suça Teşebbüs, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Doktora Tezi, İstanbul, 1993.
- Şahbaz İbrahim, Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Yetkin Yayınları, C:2, Ankara, 2016.
- Taşdemir Kubilay; Bilişim, Banka ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması ve Dolandırıcılık Suçları, Cantekin Matbaacılık, Ankara, 2009.
- Taşkın Şaban Cankat, Bilişim Suçları, Beta Yayınevi, İstanbul, 2008.
- Teoman Ömer, Hukuki Yönden Kredi Kartı Uygulaması, İstanbul, 1996.
- Tezcan Durmuş/Erdem M. Ruhan/Önok R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 13. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2016.
- Toroslu Nevzat, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Sevinç Matbaası, Ankara, 1970.
- Turhan Oğuz, Bilgisayar Ağları ile İlgili Suçlar (Siber Suçlar), T.C Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Hukuk Müşavirliği Planlama Uzmanlığı Tezi, Ankara, 2006.
- Wessels Johannes/Hillenkamp Thomas, Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk, (Çevirenler: Yener Ünver, Ali Kemal Yıldız, Özlem Yenerer Çakmut, Tepe Tepe, Ayhan Aygörmez, Ozan Bektaşoğlu), Seçkin Yayınevi, Ankara, 2009.
- Yalvaç Gürsel, Ceza ve Yargılama Hukukuna İlişkin Temel Kanunlar, Adalet Yayınevi, 22. Baskı, Ankara, 2021.
- Yaşar Osman/Zafer Hamide/Centel Nur, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, Beta Yayınları, C: I, İstanbul, 2011.
- Yazıcıoğlu Recep Yılmaz; Bilgisayar Suçları: Kriminolojik, Sosyolojik ve Hukuki Boyutları ile, Alfa Yayınevi, İstanbul, 1997.

- Yenidünya Caner/Değirmenci Olgun, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2003.
- Yetim Sedat, Kredi Kartları ve Tüketici Kredileri, Sermaye Piyasası Kurumu Yayınları, Ankara, 1997.
- Yenisey Feridun, Plagemann, Goßfried, Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch (StGB), Beta Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul, 2015.
- Yıldız Mehmet Emre, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- Yılmaz Eyüp Türkiye'de Kredi Kartı Uygulaması ve Ekonomik Etkileri, Türkmen Kitabevi, İstanbul, 2000.
- Yılmaz Zekeriya, Ergün İsmail, Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Dolandırıcılık Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.
- Yurtcan Erdener, Yargıtay Kararlarının Işığında Malvarlığına Karşı Suçlar, İstanbul, 2008.

Makaleler

- Akıncı Hatice/Alıç A. Emre/Er Cüneyd, "Türk Ceza Kanunu ve Bilişim Suçları", İnternet ve Hukuk, Yeşim Atamer (Ed.), Bilgi Üniversitesi Yayınları No: 51, İstanbul, 2004.
- Akkaya Çetin, "Suçların İçtimai Bağlamında Fiil Tekliği", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl: 7, S:13, Haziran 2019, ss. 1-38.
- Alacakaptan Uğur, Suçun Unsurları, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, 1975.
- Apaydın Cengiz, "Bilişim Sistemindeki Verileri Yok Etme, Bozma, Erişilmez Kılma, Değiştirme, Hukuka Aykırı Olarak Verileri Yerleştirme veya Gönderme Suçu ile Bu Suretle Hukuka Aykırı Yarar Elde Etme Suçunun Değerlendirilmesi", *Terazi Hukuk Dergisi*, Ankara, Kasım 2015, C. 10, S. 111.
- Başbüyük İsa, "Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçlarının Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılmasıyla İşlenmesi", *Ceza Hukuku Dergisi*, Ankara, Aralık 2010, S. 14.
- Bozdoğan Akbulut Berrin, "Bilişim Suçları", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 1-2, Yıl: 2000.
- Buhur Oğuzhan, Tüketici Kredisi Açısından Kredi Kartı Uygulaması, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2004.
- Canbek Gürol/Sağiroğlu Şeref, "Bilgisayar Sistemlerine Yapılan Saldırıları ve Türleri: Bir İnceleme", *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, Kayseri, 2007, S:1-2.
- Demir Önder, "İnternet Servis Sağlayıcısının Hukuki Sorumluluğu", Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir, 21-22 Mayıs 2001.
- Demirtaş Soner, "Alman İçtima Öğretisinde Doğal Hareket Tekliği", *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, Yıl:7, S:28, Ekim, 2016, ss. 129-144.
- Doğan Koray, "Bilişim suçları ve Türk Ceza Kanunu", *Hukuk ve Adalet Dergisi*, Yıl: 2005 S: 6-7.

- Dönmezer Sulhi, “Dolandırıcılık Cürmü”, *İstanbul Barosu Mecmuası*, İstanbul, 1943, C: XVII, S:9.
- Dülger Murat Volkan, “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2016, C:3, S:2.
- Eker Umut, “Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Suçları”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, Ocak-Şubat 2006, S: 62.
- Er Cüneyd, “Türk Ceza Kanunu ve Bilişim Suçları”, *İnternet ve Hukuk*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, Ocak 2004.
- Erem Faruk, “Bilgisayar Suçları ve Türk Ceza Kanunu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S:2, 1993.
- Ersoy Yüksel, “Genel Hukuki Koruma Çerçevesinde Bilişim Suçları”, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Ankara, 1994, C. 49, S:3.
- Eser Dursun, “Sosyal Medya Aracılığıyla İşlenen Suçlar (Geniş Anlamda Bilişim Suçları)”, *Ceza Hukuku Dergisi*, 2014, C:9, S:24.
- Gedik Ömer, “Türkiye’de İnternet Özgürlüğü ve 5651 sayılı Kanun”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, İstanbul, 2008, C:14, S:1-2.
- Gündüz M. Zekeriya/Daş Resul, *Sosyal Mühendislik Yaygın Ataklar ve Güvenlik Önlemleri*. ISCTURKEY, 2016- 9. Uluslararası Bilgi Güvenliği ve Kriptoloji Konferansı, ODTÜ, 9(1). Ankara, 2016.
- Değirmenci Olgun, “Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar ve Bu Suçların Mukayeseli Hukukta Düzenlenişi”, *Legal Hukuk Dergisi*, Kasım 2003, S. 11.
- Katoğlu Tuğrul, “Banka ve Kredi Kartlarının Kullanımı ile İlgili Suçlar”, *Hukuki Açından Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu*, Bankalararası Kart Merkezi (BKM) Yayını, 23-25 Ekim 2009.
- İpekçioğlu Pervin Aksoy, “Türk Ceza Kanunu’nda Bileşik Suç”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Yıl:2012, S.61, ss.43-67.
- Keskin İbrahim, “İnternet Servis Sağlayıcılarının (İSS) Hukuki ve Cezai Sorumluluğu”, *İstanbul Barosu Dergisi*, C:84, S:5, İstanbul, 2010.
- Koca Mahmut, “Malvarlığına Karşı Suçlar”, *Kazancı Hukuk Dergisi*, Ankara, 2005, S. 5.
- Mahmutoğlu Fatih Selami, “Karşılaştırmalı Hukuk Bakımından İnternet Söjelerinin Ceza Sorumluluğu”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 60, S. 1-2.; İstanbul, 2001.
- Maviş Volkan, “Dolandırıcılık Suçunun Hile Unsuruna İlişkin Sorunlar”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Malatya, 2015, C:1.
- Morris Sheridan, *The Future of Netcrime Now: Part 1 – Threats and Challenges*, Home Office Online Report, 62/04, 2014.
- Özbek Veli Özer, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C:9, Özel Sayı: 2007, ss.1009-1063.
- Özbek Veli Özer, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu”, *Yargıtay Bilişim Hukuku Konferansı, Yargıtay Başkanlığı Yayını*, Ankara, 2008.
- Özel Cevat, “Bilişim Suçları ile İletişim Faaliyetleri Yönünden Türk Ceza Kanunu Tasarısı”, *İstanbul Barosu Dergisi*, C.LXXV, S.7, İstanbul, 2001.

- Rado Türkan, "Gaius'a Göre Klasik Roma Hukukunda Furtum Suçu", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C:18, S:1-2, İstanbul, 1952.
- S. Sarzanadi; Carlo Ippolito, "Bilişim Alanındaki Yeni Teknolojilerin Hukuksal Yanıması, İtalya'daki Durum", Çeviren: Vesile Sonay Daragenli, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Prof. Dr. Türkan Rado'ya Armağan Sayısı, C. 55, S. 3., İstanbul, 1997,
- Sağiroğlu Şeref/Bulut Hülya, "Mobil Ortamlarda Bilgi ve Haberleşme Güvenliği Üzerine Bir İnceleme", *Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2009, C: 24, No: 3.
- Sancar Türkan Yalçın, "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S:70, ss. 244-259
- Selçuk Sami, "Dolandırıcılık Cürmünün Konusu", *Adalet Dergisi*, S:5, Ankara, 1981.
- Soyaslan Doğan, "Bilişim Alanında Suçlar", Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan, Ankara, C. 2, 2009.
- Sönmez Ümit, "Bilişim Sistemleri Aracılığıyla Dolandırıcılık Suçu", *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, C:1, Sayı: 2, Diyarbakır, 2017.
- Şahin Meral Ekici, "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayet", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2015, C:64, S:3.
- Şen Ersan, "Hırsızlık Suçları", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2012, S:3.
- Şenol Ali/Karacan Hacer, "Sazan Avlama (Phishing): Kullanılan Teknikler ve Bunlardan Korunma Yöntemleri", ODTÜ 5. Uluslararası Bilgi Güvenliği ve Kriptoloji Konferansı (5th International Conference on Information Security and Cryptology), Ankara, 17-18 Mayıs 2012.
- Taner Fahri Gökçen, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç mudur?", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2007, C:56, S:2.
- Ünver Yener, *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2003.
- Ünver Yener, "Türk Ceza Kanunu ve Tasarısının İnternet Açısından Değerlendirilmesi", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C: 59, S: 1-2., İstanbul, 2001
- Visa S./Ramsay B./Ralescu A./Knaap E., "Confusion Matrix-based Feature Selection", %1 içinde Proceedings of The 22nd Midwest Artificial Intelligence and Cognitive Science, Ohio, USA, 2011.
- Yavuz Hakan A.; "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Basit Dolandırıcılık Çakmut Suçu", *Ceza Hukuku Dergisi*, S. 2, Ekim 2006.
- Yazıcıoğlu Recep Yılmaz, "Bilişim Suçları", *Hukuki Perspektifler Dergisi*, Ankara, 2004, S:2.
- Yazıcıoğlu Recep Yılmaz, "Yeni Türk Ceza Kanunu'ndaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirilmesi", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2005, C. 2, S. 2.
- Yazıcıoğlu Recep Yılmaz, "Dialler, Key Logger Programları-İnternet Bankacılığı Dolandırıcılığı", *Bilişim Hukuku (Türkiye II. Bilişim Hukuk Sempozyumu, Bilişim*

Hukuku Toplantıları, Makaleler, Bilişim Yazıları, Mahkeme Kararları, Ulusal ve Uluslararası Mevzuat) (Derleyen Mete Tevetoğlu), Kadir Has Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2006.

Yavuz Hakan A, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Basit Dolandırıcılık Suçu”, *Ceza Hukuk Dergisi*, 2006.

Yılmaz Abdurrahman, “Türkiye’deki Dolandırıcılık Tipolojileri: Dolandırıcılık Olaylarının Kategorik Tasnifi ve Yapılış Şekilleri”, *Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E-Dergisi*, 2015.

Yılmaz Sacit, “5237 sayılı TCK’nın 244. maddesinde Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Ankara, 2011, S:92.

Yılmaz Sacit, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 87. Ankara, 2010.

İnternet Kaynakları

Chou N.; Ledesma R.; Teraguchi Y.; Mitchell J., “Client Side Defense Against WebBased Identity Theft”, %1 içinde The ISOC symposium on Network and Distributed System Security, San Diego, February 2004. (Erişim Tarihi: 10.12.2021).

Dursun Selman, İnternette Kaynaklanan Ceza Sorumluluğundaki Gelişmeler, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, Prof. Dr. Gülören Tekinalp’e Armağan, S:1-2, 2003, s. 285., <<https://dergipark.org.tr/en/pub/iumhmohb/issue/9367/117253>>, (erişim tarihi: 02.01.2022)

Kaya Ahsen/Bilgin Umut Erdar; Mollaoğlu Abdullah, Koçak Aytac; Aktaş Ekin Özgür, Ahsen Kaya/Umut Erdar Bilgin/Abdullah Mollaoğlu/Aytac Koçak/Ekin Özgür Aktaş, “Türkiye Geneline Bilişim Yolu ile İşlenen Dolandırıcılık Suçu” İzmir, Temmuz, 2013, 187057 (dergipark.org.tr) (erişim tarihi: 22/12/2021)

Mahmutoğlu Fatih Selami, “Türk Ceza Kanunu’nda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi”, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, İstanbul, 2013, C.LXXI, S. 1, s. 857., <https://dergipark.org.tr/en/pub/iuhfm/issue/9188/115195>, (erişim tarihi: 10/12/2021)

Okuyucu Ergün Güneş, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması”, Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, s. 1067, <http://e-dergi.marmara.edu.tr/maruhad/issue/viewFile/5000001567/5000000641> (Erişim Tarihi: 11/12/2021)

Özkul Davut; “Bilişim Sistemi Kavramı ve Bilişim Sistemlerinin Denetimi”, *Sayıştay Dergisi*, Ankara, Ocak-Haziran, 2002, S:44-45, s. 20 vd. <http://dergi.sayistay.gov.tr/icerik/der44-45m2.pdf> (erişim tarihi: 09/12/2021)

Türay Aras, “Hukuki İşlemlerde Basit Dolandırıcılık Suçu”, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, İstanbul, 2010. fakulte-dergisi-2010-1-Cilt-2-hukuk-fakultesi-pages-785-801-with-cover-page-v2.pdf (d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net), (Erişim Tarihi: 15/12/2021)

Mahkeme Kararları

www.uyap.gov.tr

